

СВАБОДА у Мінску неспакойна

Забаронена 24 лістапада 1997 г.

Шахцёры выйшлі на вуліцу

У аўторак у Салігорск афіцыйны прафсаюз аб'яднання «Беларуськалій» вывеў на вуліцу 6 тысяч шахцёраў. На гарадскім стадыёне «Будаўнік» адбыўся мітынг, на якім рабочыя патрабавалі ад урада павышэння заробкаў і пенсіяў адпаведна росту цэнаў.

На наступны дзень (у сераду) салігорскія шахцёры зноў выйшлі на мітынг. Як нам паведаміў адзін з лідэраў Незалежнага прафсаюза Мікалай Зімін, у арганізаваным ім мітынг у удзельнічала больш за 3 тысячы чалавек. Патрабаванні Незалежнага прафсаюза былі больш канкрэтныя. У прыватнасці, прафсаюз гарнякоў чакае ад урада рашэння шахцёрскіх праблемаў да 1 снежня. У адваротным выпадку прафсаюз збіраецца аб'явіць у Салігорску перадастрайкавае становішча і заклікаць гарнякоў да забастоўкі. Ультыматум даволі сур'ёзны, калі ўлічыць тое,

што Незалежны прафсаюз карыстаецца ў Салігорску немалой папулярнасцю сярод рабочых.

Адзін з вядомых лідэраў рабочага руху Сяргей Антончык паведаміў удзельнікам мітыngu, што ў Мінску цяпер аднаўляецца дзейнасць рэспубліканскага страйкавага камітэта, і прапанаваў шахцёрам дэлегаваць у яго сваіх прадстаўнікоў. Салігорскія гарнякі вырашылі ўвесці ў склад страйкама трох чалавек — старшыню Незалежнага прафсаюза Віктара Бабаеда, ягонага намесніка Аляксандра Каралёва і шахцёра Мікалая Зіміна.

Альгерд НЕВЯРОЎСКИ

Візіт інспектара з Савета Еўропы

Сёння завяршаецца візіт у Мінск намесніка старшыні Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы Роберта Антрэ́тэра

Нагадаем, што Савет Еўропы не прызнаў вынікі апошняга рэферэндуму ў Беларусі. Пасля разгону прэзідэнтам Лукашэнкам легітымнага парламента нашая краіна была пазбаўленая статусу спецыяльна запрашанай у ПАСЕ. Спадар Антрэ́тэр вывучае цяперашнюю сітуацыю ў Беларусі для падрыхтоўкі даклада на бюро ПАСЕ.

У першы дзень візіту спадар Антрэ́тэр сустрэўся з кіраўнікамі абедзвюх палатаў прэзідэнцкага парламента. Анатоль Малафееў адзначыў, што давялося адказваць на шэраг «вострых, прамых пытанняў». Старшыня Цэнтрвыбаркама Лідзія Ярмошына запрасіла прыслаць назіральнікаў ПАСЕ на выбары ў мясцовыя саветы Беларусі, якія адбудуцца вясной будучага года.

Намеснік старшыні ПАСЕ пабываў у Генпракуратуры і Канстытуцыйным судзе, а таксама меў гутарку з прадстаўнікамі палітычных партыяў і грамадскіх арганізацыяў. Учора яго прыняў міністр замежных справаў Іван Антановіч.

Сёння сп. Антрэ́тэр сустрэнецца з прэзідэнтам Лукашэнкам. **Алесь ДАШЧЫНСКИ**

Учора ў Мінску прайшла акцыя пратэсту, арганізаваная Свабодным прафсаюзам.

Акцыя пачалася з мітыngu перад галоўным корпусам Мінскага трактарнага завода. На мітынг сабралася каля 2 тысяч чалавек — рабочыя МТЗ і іншых прадпрыемстваў сталіцы. Яны патрабавалі падвышэння заробкаў і паляпшэння ўмоваў жыцця.

Удзельнікі накіравалі персанальнае запрашэнне на мітынг Аляксандру Лукашэнку, але замест яго прыйшоў намеснік кіраўніка прэзідэнцкай адміністрацыі Іван Пашкевіч. Ён распавёў рабочым, што прэзідэнт пра іх клапаціцца дзень і ноч, і заклікаў не слухацца «штатных мітынгоўшчыкаў-апазіцыянераў». У адказ рабочыя асвіталі Івана Іванавіча. Тым часам, на мітынг падыходзілі ўсё новыя і новыя людзі. Да месца правядзення мітыngu былі сцягнутыя значныя сілы мінскай міліцыі.

Удзельнікі мітыngu прынялі рэзалюцыю, у якой запатрабавалі прадаставіць тэлевізійны эфір Свабоднаму прафсаюзу, павялічыць зарплату да 100 долараў у месяц, а таксама абвясцілі пра стварэнне рэспубліканскага страйкавага камітэта. З гэтай рэзалюцыяй яны разам накіраваліся да будынка «прэзідэнцыі» — каб асабіста выказаць Лукашэнку свае патрабаванні.

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

Рынкi бастуюць

Мінск

Учора ў Мінску большасць прадпрымальнікаў, якія гандлююць на мінскім рэчавым рынку «Дынама», не выйшлі на працу. У гэты дзень колькасць латочнікаў на стадыёне зменшылася прыкладна ў 10 разоў.

Ініцыятыва зыходзіла ад Рэспубліканскага прафсаюза работнікаў кааператываў, малых прадпрыемстваў і іншых формаў прадпрымальніцтва «Садружнасць». Напярэдадні лідэры прафсаюза распаўсюдзілі зварот да прадпрымальнікаў Мінска і вобласці, у якім заклікалі іх падтрымаць шэсце і мітынг працоўных 5 лістапада, што арганізоўвае Свабодны прафсаюз.

Узвароце прафсаюза «Садружнасць» адзначаецца: «Мы ўсе аднолькава асуджаныя цяперашнім рэжымам на эканамічнае знішчэнне. Закон сёння не служыць інтарэсам працоўных, а дапамагае падманваць рабочых і прадпрымальнікаў. Менавіта таму мы павінны выступіць адзінай сілай з адзінымі патрабаваннямі да ўрада Рэспублікі Беларусь». На заклік прафсаюза «Садружнасць» адгукнуліся прадпрымальнікі і іншыя рын-

каў сталіцы — «Чэрвеньскага», дзе зараз гандлююць у асноўным прадуктамі, «Ждановічы», на якім працуюць толькі каля 20 працэнтаў гандляроў, часткова Камяроўскага рынку.

Гродна

4–5 лістапада ў Гродне спыніўся гандаль на абодвух рэчавых рынках — «Цэнтральным» і «Паўднёвым».

Агулам не працавала каля 5 тысяч чалавек. Кожны з прадпрымальнікаў меў за гэтыя два дні 3–4 мільёны рублёў стратаў. Па словах кіраўніка прафсаюза прадпрымальнікаў Валерыя Леванеўскага, яны пайшлі на гэта свядома працаваў на вытворчасці, і нам добра зразумелыя праблемы рабочых», — зазначыў В.Леванеўскі.

Да забастоўкі гродзенскіх прадпрымальнікаў далучыліся таксама гандляры ў Масто-х.

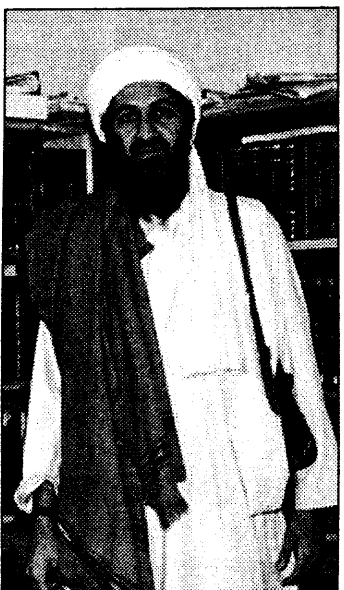

Гэты здымак быў зроблены нашым карэспандэнтам у Браслаўскім раёне. Там усё спакойна.

4–5 лістапада гарадскі рынак тут не працаваў, былі зачынены і ўсе камерцыйныя кіёскі. Толькі адзін з прадпрымальнікаў прадаваў піва. Прафсаюз пагадзіўся, што яму трэба працаваць, паколькі чалавек закупіў 170 літраў піва, якое хутка псуецца. Але, каб не пашкодзіць салідарнасці, ён гандляваў ужо ў канцы дня — пасля заканчэння акцыі пратэсту. 5 лістапада ў Масто-х быў праведзены мітынг у абарону правоў працоўных, дазволены ўладамі.

У сераду і чацвер баставаў таксама рынак у Слоніме. Не працавалі рынкі і ў іншых гарадах Беларусі.

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ
Генадзь БАРБАРЫЧ
Сяргей МАКСІМОВІЧ

УЧОРА прэзідэнт Літвы Валдас Адамкус прыбыў на Украіну з двухдзённым афіцыйным візітам, у ходзе якога сустрэнецца з прэзідэнтам Леанідам Кучмам, старшынёй Вярхоўнай Рады Аляксандрам Ткачанкам, прэм'ер-міністрам Валерыем Пуставойценкам. Запланавана падпісанне шэрагу міжурадавых дакументаў па эканамічным, навука-тэхнічным і культурным супрацоўніцтве, а таксама наведванне г. Львова.

ПАД УПЛЫВАМ сусветнага фінансавага крызісу галандская кампанія Philips плануе істотна скараціць колькасць сваіх заводаў. Сёння на 244 заводах Philips у 40 краінах свету працуе 256 тысяч чалавек. Толькі за апошнія тры месяцы гэтага года прыбыткі кампаніі знізіліся на 70 працэнтаў і склалі ўсяго 240 мільёнаў долараў.

УЧОРА па ўсёй Францыі трэці раз прайшлі маршы пратэсту французскіх ліцэістаў. У маршы ўзялі ўдзел сотні тысяч чалавек. Ліцэісты пратэстуюць супраць перагружаных праграмаў, недахопу выкладчыкаў, састарэлага абсталявання, маленькіх аўдыторыяў...

Прыехалі «інтэгратары» з Волагды

Учора з двухдзённым візітам у Беларусь прыехала расійская дэлегацыя Валгагодскай вобласці на чале з губернатарам Вячаславам Пазгалёвым. Праграма візіту традыцыйная — сустрэчы з прэзідэнтам А.Лукашэнкам, прэм'ерам С.Лінгам, паездкі па беларускіх прадпрыемствах.

БелаПАН

Справа не ў жыллі, а ў прынцыпе

Кіраўніцтва Злучаных Штатаў пакуль не плануе вяртаць свайго пасла ў Мінск, заявілі ў прэс-службе пасольства ЗША

Праблема ў тым, што ўсё яшчэ застаюцца нявырашанымі юрыдычныя пытанні існавання рэзідэнцыі пасла. «ЗША далі зразумець беларускаму ўраду, што справа не ў жыллі, а ў прынцыпах, на якіх нашая і іншыя дзяржавы будуць свае адносіны з Беларуссю, — заявілі ў прэс-службе пасольства. — Рэспубліка Беларусь парушыла Венскую канвенцыю аб дыпламатычных адносінах і ў аднабаковым парадку груба парушыла міжурадавае пагадненне, згодна з якім мы арандавалі рэзідэнцыю ў комплексе «Дразды». Вырашэнне канфлікту вакол гэтай рэзідэнцыі патрабуе аднаўлення надзейнай юрыдычнай асновы для дзейнасці любой будучай амерыканскай рэзідэнцыі ў Мінску».

БелаПАН

Самы высокі ганарар

Амерыканскія ўлады прапанавалі рэкордную ўзнагароду ў 5 мільёнаў долараў таму, хто паспрыяе затрыманню саудаўскага мільянера-тэарыста Усама бін Ладэна. Усама бін Ладэн абвінавачваецца ў арганізацыі выбухаў у амерыканскіх амбасадах у Кеніі і Танзаніі ў жніўні гэтага года, калі 224 чалавекі было забіта і некалькі тысячч паранена.

У Мінск прыедзе Селязнёў

Спікер расійскай Дзярждумы Генадзь Селязнёў збіраецца з рабочым візітам у Мінск 12—13 лістапада.

Запрасіў свайго маскоўскага «саюзніка» прэзідэнт Лукашэнка.

У адрозненне ад Кіева, у Мінску Генадзь Селязнёў знойдзе поўнае ўзаемаразуменне. Нядаўна ў Яраслаўлі на парламенцкім сходзе прынятае рашэнне аб утварэнні саюзнага парламента, які будзе пракладаць для А. Лукашэнкі дарогу ў Крэмль. Г. Селязнёў збіраецца абмеркаваць з галоўным «інтэгратарам» планы далейшага аб'яднання Расіі і Беларусі.

А.Д.

Плата за візу – толькі ў валюце

Пасольства Вялікабрытаніі спыняе прыём консульскага збору ў беларускіх рублях

Брытанскае пасольства ў Мінску паведаміла пра змены ў правілах афармлення ўязных візаў консульскім аддзелам місіі. З 16 лістапада консульскі збор з грамадзянаў, якія жадаюць наведаць Вялікабрытанію, будзе брацца ў брытанскай валюце. Да апошняга часу гэтае пасольства заставалася адным з нешматлікіх дыпламатычных прадстаўніцтваў, якія прымалі аплату за візавыя і консульскія паслугі ў беларускіх рублях.

Віза, якая дае права на аднаразовы ўезд у Злучанае Каралеўства, будзе каштаваць 33 фунты стэрлінгаў. «Шматразовая» віза тэрмінам на паўгода абыдзеца ў 45 фунтаў, на год — 55 фунтаў стэрлінгаў. Пасольства будзе прымаць консульскі збор у доларах ЗША, зыходзячы з крос-курсу Нацыянальнага банка РБ (1,65-1,7 долара за фунт).

БелаПАН

«Дзелавы Віцебск»

Асацыяцыя недзяржаўных прадпрыемстваў Віцебскай вобласці і Віцебскі цэнтр падтрымкі прадпрыемстваў ніцтва выпусцілі ў свет першы нумар свайго інфармацыйна-аналітычнага бюлетэня «Дзелавы Віцебск».

БелаПАН

Шаноўныя чытачы!

Падпісная кампанія на 1999 год стартавала.

Газету **НАВІНЫ** можна выпісаць у любым аддзяленні пошты і Белсаюздруку.

Сацыял-дэмакраты збяруцца ў Маскве

У сярэдзіне снежня ў Маскве пройдзе Усходнееўрапейскі сацыял-дэмакратычны форум.

У ім возьмуць удзел прадстаўнікі сацыял-дэмакратычных партыяў Расіі, Украіны, Латвіі, Казахстана, Грузіі, Арменіі і Украіны. Беларусь будзе прадстаўленая дзвюма партыямі — Народнай Грамады і Беларускай партыяй працы.

БелаПАН

Беларускі цукар з літоўскім прысмакам

У Слуцку будуць вырабляць цукар з літоўскіх буракоў.

Гэтая дамоўленасць была дасягнутая падчас візіту намесніка міністра сельскай гаспадаркі Літвы Вітаўтаса Грузаўскаса ў Мінск.

Беларусі выгадна вырабляць цукар з імпортнай сыравіны. 50-70 тысяч тон цукровых буракоў з Літвы ўраджаю 1998 года паступаць на перапрацоўку на Слуцкі альбо нейкі іншы беларускі цукровы завод. Чакаецца, што першая партыя цукру з літоўскіх буракоў будзе вырабленая ўжо ў гэтым месяцы.

Згодна з дамоўленасцю, літоўскія вытворцы мусяць самі дастаўляць сыравіну ў Беларусь. Літоўскі бок пагадзіўся разлічвацца валютай за перапрацоўку цукровых буракоў. Гатовы цукар, выраблены ў Беларусі, будзе потым прадавацца ў Расіі. Як паведамляе агенцтва ELTA, літоўскім вытворцам таксама выгадна супрацоўнічаць з беларусамі: цукар, выраблены ў Беларусі, можна ўвозіць у Расію, не плацячы мытных пошлінаў. Калі б цукар экспартаваўся ў Расію непасрэдна з Літвы, імпартная пошліна склала б 45 працэнтаў.

Міхась КАРПОВІЧ

Пратэстуйце, але толькі на стадыёне

Цікавае рашэнне прыняў нядаўна Брэсцкі гарвыканкам: любыя масавыя мерапрыемствы цяпер можна праводзіць толькі ў адным месцы — на стадыёне «Будаўнік», які знаходзіцца на ўскраіне горада.

Актыўіст Свабоднага прафсаюза Генадзь Самойленка днямі звярнуўся ў гарвыканкам па дазвол на правядзенне пікетаў у цэнтры горада ў рамках агульнабеларускай акцыі пратэсту. У адказ мэр Брэста Генадзь Масько паведаміў апазіцыянеру, што гарвыканкам вызначыў месцам правядзення мітынгаў, шэсцяў, дэманстрацыяў і нават пікетаў вышэйазначаны стадыён. У цэнтры горада дазваляецца праводзіць толькі дзяржаўныя мерапрыемствы. Так што цяпер не толькі апазіцыя, але, напрыклад, незадаволены зарплатай рабочыя могуць выказаць сваё абурэнне ўладай ці заводскай адміністрацыяй толькі на ўскраіне горада.

Язэп СІНІЦКІ

Віктар Кучынскі не будзе сядзець

У сераду Віктар Кучынскі, шэф дэпартамента па гуманітарнай дапамозе, атрымаў ад прэзідэнта Лукашэнкі важнае даручэнне. Ён павінен тэрмінова павялічыць аб'ём гуманітарнай дапамогі з краінаў Захаду.

Як сказаў нам В.Кучынскі, дэпартамент будзе працаваць над гэтай задачай разам з міністэрствам замежных справаў. Пошукам новых донараў зоймуцца не толькі пасольствы, але і сам таварыш Кучынскі. Па яго словах, «сядзячы ў кабінетах, нельга шмат зрабіць». Дэпартамент мяркуе праводзіць канферэнцыі за мяжой, каб знаёміць грамадскасць з «цяжкім становішчам у нашай краіне, якая пацярпела ад Чарнобыльскай катастрофы». Кучынскі заклікае везці ў Беларусь усё: ад цэгля да медыцынскай апаратуры.

Цяпер «гуманітарка» паступае ў Беларусь з 36 краінаў. За ўвесь перыяд службы на сваёй пасадзе В.Кучынскі накіраваў 548 «дакладных запісак» прэзідэнту, які вырашае лёс кожнага грузу. Легендарны «гранатамётчык» вельмі задаволены, што прэзідэнцкая камісія, якая нядаўна завяршыла праверку дэпартамента, прызнала яго работу «эфектыўнай».

Алесь ДАШЧЫНСКІ

КОШТЫ РЕКЛАМНОЙ ПЛОШЧЫ Ў ГАЗЕЦЕ

НАВІНЫ

на першай паласе — 200 000 руб./см²

на асобнай паласе — 150 000 руб./см²

у рэкламным блоку — 100 000 руб./см²

у TV праграме — 150 000 руб./см²

на апошняй паласе — 150 000 руб./см²

прыватныя аб'явы — 60 000 руб. (за радок – 20 зн.)

Тэл. 210-02-54

Купляйце бульбу — зімой будзе даражэй. А можа і зусім не будзе?

Шклову зробіць еўрарамонт

Свята беларускіх калгаснікаў — «Дажынкі» ў будучым годзе пройдзе на малой радзіме прэзідэнта, у райцэнтры Шклоў Магілёўскай вобласці.

На спецыяльнай нарадзе ў Шклове віцэ-прэм'ер Генадзь Навіцкі з захапленнем распавядаў аб гранд'ёзных планах за некалькі месяцаў ператварыць заштатны Шклоў у прыгожы еўрапейскі горад. Згодна з праектам, у горадзе правядуць рэканструкцыю плош-

чы, рынка, набярэжнай і парку, будзе адрамантаваная аўтастанцыя, упарадкаваныя вуліцы і тратуары. Арганізатары «Дажынак» узгадалі нават пра тое, што Шклоў — старажытны горад. Каб падкрэсліць гэта, вырашылі аднавіць былую гарадскую ратушу.

Мінскія «бістро»

Мінскі гарвыканкам зацвердзіў праграму развіцця прадпрыемстваў хуткага абслугоўвання.

Плануецца да канца 1999 г. увесці ў эксплуатацыю ў сталіцы 14 «агульнадаступных стацыянарных прадпрыемстваў грамадскага харчавання хуткага абслугоўвання», 47 «мабільных і стацыянарных прадпрыемстваў на базе павільёнаў».

БелаПАН

Сумны рэкорд

У Гомельскай вобласці зафіксаваны самы высокі ўзровень дзіцячай смяротнасці па Беларусі.

Паміраюць 17 дзяцей з 1.000 народжаных, тым часам як у сярэднім па краіне — 12. Такія дадзеныя прыводзіліся на калегіі абласнога ўпраўлення аховы здароўя.

БелаПАН

Грошай на ўсё спатрэбіцца шмат, таму віцэ-прэм'ер папярэдзіў вертыкальшчыкаў, што ім прыйдзеца «мабілізавацца», каб падрыхтавацца да свята як мае быць. Абцяжарылі і дапамогу з рэспубліканскага бюджэту.

З помпай, на дзяржаўным узроўні адзначаць заканчэнне жніва стала афіцыйнай традыцыяй у Беларусі. Ураджайнасць год ад году падае, збожжа збіраем усё менш, але гуляем з кожным разам усё гучней.

Алесь ПАЎЛОВІЧ

Ініцыятыва

Дзень мовы стане штогадовым

Акцыя «Дзень беларускай мовы без чужога слова», праведзеная днямі ў Беларусі, у будучыні стане штогадовай. Пра гэта заявіў галоўны рэдактар «Нашай Нівы» Сяргей Дубавец.

Як мы ўжо паведамылі, 2 лістапада па ініцыятыве «Нашай Нівы» і аднайменнага фонду ў Беларусі ўпершыню праводзілася падобная акцыя, закланая садзейнічаць пашырэнню сферы ўжывання роднай мовы, у тым ліку і сярод тых, хто валодае ёю на элементарным узроўні. У гэты дзень усім, хто не абыякавы да лёсу роднага слова, прапаноўвалася размаўляць па-беларуску не толькі дома, але і ў грамадскіх месцах. С.Дубавец адзначыў, што акцыя выканала сваю задачу: «Нашы індывідуальныя назіранні даволі абна-дзеяваюць. У прынцыпе, больш нічога і не трэба, паколькі мы не можам збіраць статыстыку, бо чалавечая душа не падлягае ўліку», — сказаў С.Дубавец.

БелаПАН

Самалёт упаў у акіян

На Цэйлоне прыблізна ведаюць, дзе ляжыць беларускі Ан-24

«Цяпер ужо ясна, што з нашым самалётам адбылося авіяцыйнае здарэнне. Ёсць доказы, што Ан-24 гомельскага авіятрада, які знік 29 верасня ў небе над Шры-Ланка, упаў у воды Манарскага заліва, побач з паўвостравам Джафна на Цэйлоне». Такую інфармацыю паведаміў нашаму карэспандэнту кіраўнік аддзела расследаванняў Міждзяржаўнага авіяцыйнага камітэта (МАК) Георгій Ячнеў, які нядаўна вярнуўся з Шры-Ланка.

Спаслаўшыся на ланкійскага камандуючага ваенна-марскімі сіламі, Георгій Ячнеў паказаў на мапе кропку, дзе хутчэй за ўсё ляжыць беларускі самалёт. Гэта недзе побач з маленькім востравам Ранаціву на захад ад паўвострава Джафна.

Сам самалёт дагэтуль не знойдзены, але якраз у раёне вострава Ранаціву ланкійскія маракі выцягнулі з вады дзве выратавальныя камізэлькі з надпісамі на рускай мове і нумарамі, якія належаць гомельскаму авіятраду. Яшчэ адным ускосным доказам з'яўляюцца знойдзеныя ў акіяне целы трох загінуўшых ланкійцаў, якія былі пасажырамі таго самалёта.

Прычыны авіякатастрофы па-ранейшаму невядомыя. Камісія, якая расследуе здарэнне, мае на гэты конт некалькі версій. Па-першае, у самалёце нешта магло адказаць. У пэўным сэнсе на карысць гэтай версіі працуе апошняе паведамленне ад экіпажа, атрыманае пасля 15 хвілінаў палёту. На зямлю паведамлялася, што «пачалася разгерметызацыя салона». Не выключана, што самалёт маглі абстраляць мясцовыя сепаратысты. «Патрапіць у самалёт са стралковай зброі цяжка, але ў прынцыпе магчыма», — кажа Ячнеў. Камісія не выключае, што з-за гэтага магла пачацца разгерметызацыя і адказ бартавых сістэмаў. «Аднак дакладную прычыну аварыі можна будзе назваць, толькі дастаўшы «чорны яшчык» з запісамі аб тым, як працавалі бартавыя сістэмы. Але абследаваць раён магчымага падзення самалёта не ўдаецца з-за баёў з сепаратыстамі», — кажа Георгій Ячнеў. Ён запэўніў, што пошукі самалёта будуць працягвацца, і пакуль беларускіх лётчыкаў ніхто загінуўшымі не лічыць.

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

Профсоюзы: кто друг, а кто враг?

Еще недавно белорусские профсоюзы (и официальные, и независимые), при всем различии подходов, были едины в одном: учитывая полный провал трипартизма в условиях, когда правительство — основной партнер и посредник в переговорах представителей трудящихся с нанимателями об условиях найма — отказывается выполнять свои собственные обязательства, профсоюзы должны воспользоваться своим конституционным правом на протест.

А если говорить попросту, то резкое ухудшение материального положения большинства работающих и практически всех пенсионеров, не оставляет профсоюзам выбора. Надо протестовать, надо проводить акции, надо организовывать массовые выступления. Поэтому еще на фазе подписания Генерального соглашения и отраслевых соглашений между профсоюзами, нанимателями и государственной администрацией различного уровня, в ходе заключения коллективных договоров, профсоюзы,

официальные и неофициальные, заявили о своем намерении поэтапно готовиться к осенней массовой акции протеста.

Готовились по-разному. Официальные профсоюзы вели переговоры с правительством, писали письма с изложением своих требований, на которые получали «отписочные» ответы, и проводили социологические исследования. Причем, согласно данным опросов, рядовые члены организаций в большинстве своем выражали готовность принять участие в акциях протеста, будь они организованы профсоюзами.

Но пришел намеченный для «генерального страйку» срок, и победили мнения противоположные. Все официальные профсоюзы поспешили отмежеваться от организаторов намеченной акции — Свободного профсоюза. Аргументация была такова: трудящиеся «не созрели» для массового протеста, поэтому, мол, поспешание смерти подобно.

Однако злые языки утверждают, что подлинные причи-

ны имеют несколько иную основу. Официальные профсоюзы являются крупными капиталистами. Им принадлежит не только шикарный «небоскреб» на проспекте Машерова, но и дома отдыха, санатории, короче, все то, что может приносить в наше нелегкое время солидную прибыль. А как известно, в нашей стране все, что кому-то принадлежит, может легко отчуждаться.

К тому же сегодня членские взносы официальные профсоюзы взимают в централизованном порядке через бухгалтерии предприятий, что легко может быть отменено. В этом случае взносы будут уплачиваться в индивидуальном порядке, то есть уплачиваться вообще не будут. А коль так, то ряды членов изрядно поредеют, а главное, иссякнет источник для содержания аппарата, без чего, как известно, бороться за права трудящихся быть не может.

Трудно, например, в этой роли представить Владимира Гончарика, потерявшего офис и заработную плату,

служебный автомобиль и прочие блага.

Тем временем Свободный профсоюз, которому нечего терять, наоборот, считает, что именно промедление смерти подобно. Ведь если не начинать работу с массами, то можно безвозвратно потерять их доверие. И тогда массовые акции действительно станут невозможными на длительное время, если не навсегда. Потому что доведенный до отчаяния народ не способен на цивилизованную форму протеста, только на бунт. А чем это может обернуться, хорошо известно.

Таким образом, официальные и независимые профсоюзы размежевались, кажется, окончательно. В результате этого, я думаю, авторитет Свободного профсоюза значительно возрастет. Во-вторых, сами рабочие получили возможность для сознательного выбора: писать письма в администрацию президента или требовать того, что им положено по Конституции. Короче, поймут, кто им друг, а кто только нахлебник.

Константин СКУРАТОВИЧ

Лісты ў рэдакцыю

У НАС У ЛІДЗЕ праходзіў 26 кастрычніка семінар па праблемах самакіравання. Прыехалі госці з Літвы, у тым ліку мэр аднаго з гарадоў, а вось нашыя «служы народ» не знайшлі часу, каб прыйсці на семінар. Хаця ім гэта больш патрэбна, чым літоўцам або немцам, якія арганізавалі семінар.

Лілія САЗАНАВЕЦ, г. Ліда

ЗУСІМ НЯДАЎНА (6 кастрычніка) я хацела адправіць віншавальную тэлеграму сваёй сястры на роднай мове. Але на пошце адмовіліся прыняць тэкст, абгрунтаваўшы гэта тым, што ў нас няма на тэлеграфе беларускіх знакаў, акрамя таго, самі яны не ведаюць беларускай мовы. Дык дзе ж я тады павінны ведаць? У Амерыцы?

Таццяна БАРЭЛЬ, г. Асіповічы

ПРОЧИТАЛ в вашей газете статью Людмилы Грязновой «Оказывается, в Польше кругом нищие». В ней автор опровергает какого-то «палатника» по фамилии Костян, утверждающего, что в Польше подавляющее большинство населения прозябает в нищете.

Критика Л.Грязновой убедительная, хотя и эмоциональная. Но с чем нельзя согласиться, так это с советом «снизойти с палатной трибуны» и съездить в Польшу. Тогда, мол, откроются глаза, и товарищ Костян вместо поляков станет сочувствовать белорусам. Уважаемая госпожа Грязнова, не будет этого никогда, не дожидаясь вы сочувствия по этому поводу. В Польше ведь за последние годы не побывал разве что самый нелюбопытный из рядовых граждан. А уж «палатники», «вертикальщики» и прочие слуги государевы ездили за границу для изучения чужого опыта и по одиночке, и косяками. А что-нибудь путное они сделали, чтобы у белорусов жизнь была как у людей?

Нет, и никогда не сделают. У них ведь и профессия совпадает с хобби. В том смысле, что хобби (шоп- и прочий туризм, комфортабельный быт и питание) хозяин оплачивает тем лучше, чем больше грязи такой путешественник выльет на оказавшую ему гостеприимство страну.

Да и белорусские порядки они друг перед другом нахваливают не потому, что бескорыстно любят Беларусь. Они любят ту Беларусь, которая позволила стать кому министром, кому «сенатором», а кому и президентом.

Константин СМОЛЕВИЧ, г. Минск

Бедны народ

Цяжэй за ўсіх пенсіянерам
і інвалідам

Гэтая бедная бабулька часта стаіць каля мінскага стадыёна «Дынама», прасячы міласціну. Але цяпер на рынак прыходзіць няшмат пакупнікоў, ды і народ стаў бяднейшы. Таму рэдка хто спыняецца каля бабулі, каб ахвяраваць тысячу—дзве (больш, як правіла, не даюць).

На вуліцы Народнай у Мінску працуе дабрачынная сталоўка. Каля трохсот пенсіянераў харчуюцца тут штодзённа па талонах, якія атрымліваюць у царкве Аляксандра Неўскага, касцёле святых Сымона і Алены і ў органах сацабеспячэння двух мінскіх раёнаў.

Бабулі, якія збіраюць міласціну каля адной з мінскіх царкваў, у канцы дня падліваюць «выручку», каб падзяліць паройну.

ВО ВСЕХ ГАЗЕТАХ пишут, что цены у нас растут по причине финансового кризиса в России. Но ведь это явная ложь. У нас цены и раньше все время росли и растут, потому что наше бездарное руководство давно загнало Беларусь в глубокий экономический кризис. Ведь Россия нас не снабжает продовольствием — так почему не хватает продуктов, почему они постоянно дорожают?

Я был в августе и сентябре на Украине. Про все области сказать не могу, но в южных областях (Днепропетровской, Винницкой, Кировоградской, Запорожской, Херсонской, Николаевской) многие цены на продукты ниже, чем у нас. Во время кризиса в России цены на Украине не возросли и остались прежними, не так как у нас. Украинцы говорят: Россия же нас продуктами не обеспечивает...

Когда я был на Украине, в Киев как раз приезжал президент Франции Жак Ширак. Именно он способствовал тому, чтобы Украина как можно быстрее получила западный кредит. И в сентябре поступила первая порция — два с лишним миллиарда долларов. Это позволило Украине в трудной ситуации не допустить обвала национальной валюты.

А нам никто не даст никаких кредитов, никто из лидеров богатых западных стран не поедет в Минск, потому что Лукашенко переругался со всем цивилизованным миром и думает только о том, как бы пробраться в Кремль. От амбиций одного человека страдает целый народ.

Иван САВИЦКИЙ, г. Гродно

Пракуроры ўзяліся за гісторыкаў

Пракуратура зноў абараняе «гонар І годнасць прэзідэнта Лукашэнкі». Аб'ектам даследавання пракурораў сталі матэрыялы міжнароднай канферэнцыі, якая прайшла ў Мінску восем месяцаў таму.

Падзеі развіваліся наступным чынам. 28 лютага 1998 года Беларускай Хельсінскай камітэтам і Беларускай асацыяцыяй ахвяраў палітычных рэпрэсіяў была праведзеная міжнародная канферэнцыя «Палітычныя рэпрэсіі ў Беларусі. 1917—1997 гады». У ёй прынялі ўдзел больш за 50 навукоўцаў, якія займаюцца вывучэннем гісторыі рэпрэсіяў, журналісты, юрысты, псіхологі з 15 краінаў свету, а таксама ахвяры рэпрэсіяў.

Канферэнцыя атрымала вялікі рэзананс у грамадстве. Яшчэ да яе пачатку ў дзяржаўнай «Народнай газеце» з'явілася публікацыя гісторыка Залескага, у якой заяўлялася: «Если судить по названию конференции, то вряд ли на ней будут рассмотрены вопросы освещения преступлений против коренных интересов трудящихся. Устроители конференции попытаются обвинить в политических репрессиях государственные власти Республики Беларусь». Акрамя таго, гісторык Залескі сцвярджаў, што рэпрэсіі былі палітычна абгрунтаваныя. Пазней у той жа «Народнай

газете» была апублікаваная заметка Галіны Рузавай «Кто хочет реабилитировать политика», у якой Хельсінскі камітэт абвінавачваўся ў прафашысцкіх дзеяннях і выказваннях.

І вось зусім нядаўна, 22 кастрычніка, адстаўныя генералы А.Баранкевіч і А.Новікаў, а таксама мастак М.Савіцкі, гісторык А.Залескі і іншыя звярнуліся да генеральнага пракурора Беларусі з лістом, у якім «просят правоохранительные органы защитить честь и достоинство президента А.Лукашенко, привлечь к уголовной ответственности авторов книги «Политические репрессии в Беларуси. Материалы научно-практической конференции».

24 кастрычніка генеральны пракурор Алег Бажэлка заявіў на прэс-канферэнцыі, што пракуратура не ўстанавіла, хто пахаваны ў Курапатах: ахвяры камуністычных альбо фашысцкіх рэпрэсіяў. Пры гэтым ён адзначыў, што «в период с 1988-го по 1995 год расследование проводилось крайне односторонне, под сильным давлением определенных сил: проводились митинги, демон-

страции, организовывались публикации в СМИ, печатались книги, не последнюю роль сыграли специалисты из Института археологии Академии наук во главе с Зеноном Пазыняком».

2 лістапада Мінская гарадская пракуратура накіравала запыт у БХК з просьбай прыслаць на азнаямленне матэрыялы канферэнцыі.

3 лістапада кіраўніцтва Акадэміі навук пачало «разбірацца» з супрацоўнікамі Інстытута гісторыі АН, якія выступалі з дакладамі на той канферэнцыі.

Беларускі Хельсінскі камітэт лічыць, што пачалася дзяржаўная кампанія па рэабілітацыі самых змрочных старонак беларускай гісторыі, калі ў выніку бальшавіцкіх рэпрэсіяў былі забітыя мільёны нашых суграмадзянаў. Гэта быў сапраўдны генацыд савецкай улады супраць уласнага народа.

Ад спробы замаўчаць рэпрэсіі да спробы развязаць новыя — адзін крок. Масавыя парушэнні асноўных правоў чалавека, правал эканамічнай палітыкі, нарастанне сацыяльнай напружанасці, рэзкае зніжэнне ўзроўню жыцця даюць спрыяльную глебу для ўвядзення жорсткага рэжыму, пошук «ворагаў», вінаватых у народных беджах.

Андрэй ПРАКАПОВІЧ

Рейтинги белорусских политиков в российской прессе

Самые Влиятельные

Эксперты «Независимой газеты» ежемесячно составляют список 50-ти самых влиятельных политиков Беларуси. В сентябрьском рейтинге, как и раньше, с отрывом почти в три балла лидирует **А.Лукашенко**. За ним следуют семь его ближайших сподвижников: госсекретарь СБ **В.Шейман**, глава администрации президента **М.Мясникович**, премьер-министр **С.Линг**, управляющий делами президента **И.Титенков**, председатель Комитета государственного контроля **Н.Домашкевич**, министр иностранных дел **И.Антонович** и отвечающий за идеологию **В.Заметалин**.

Замыкают первую десятку мэр Мінска **В.Ермошин** и митрополит Филарет. Газета полагает, что «высокий политический рейтинг церковного иерарха вполне объясним. А.Лукашенко фактически отказался от идеи создания новой государственной идеологии и все больший упор в своей практической деятельности делает на традиционные — как православные, так и социалистические ценности».

Во вторую десятку от оппозиции вошли бывший заместитель председателя Верховного Совета **Г.Карпенко**, от общественных организаций — председатель Федерации профсоюзов **В.Гончарик** и председатель профсоюза работников автомобильного и сельскохозяйственного машиностроения **А.Бухвостов**. По политическим взглядам Гончарика можно отнести к умеренной системной оппозиции, а Бухвостова к оппозиции более радикальной, отмечает газета.

Среди общественных организаций в сентябре, как и в июле и в августе, наиболее влиятельной была Федерация профсоюзов Беларуси, затем — Белорусский Народный Фронт, Объединенная гражданская партия, движение «Хартія-97», Белорусская социал-демократическая партия «Грамада».

По мнению экспертов «Независимой газеты», наиболее вероятным (и скорее всего, единственным) кандидатом от партии власти на будущих президентских выборах будет А.Лукашенко. Его соперниками могут быть: либералы Г.Карпенко, В.Гончар, коммунист С.Калякин, национал-демократ З.Пазыняк, социал-демократ Н.Статкевич.

Михаил ГРИГОРЬЕВ

Украина Если бы выборы были завтра

Четверть избирателей Украины сегодня еще не определились, за кого будут голосовать на предстоящих осенью 1999 года президентских выборах.

Как свидетельствуют результаты опроса, проведенного Киевским международным институтом социологии, за нынешнего президента Леонида Кучму готовы отдать свои голоса 15% опрошенных. Далее следуют бывший председатель Верховной Рады, лидер социалистов Александр Мороз (11,6%), лидер коммунистов Петр Симоненко (9%), руководитель Прогрессивно-социалистической партии Наталья Витренко (6,9%).

За лидера Руха Вячеслава Чорновила проголосовали бы 4,1%, за экс-премьера Евгения Марчука — 2,9%, экс-министра юстиции Сергея Головатого — 2,7%. Спикер украинского парламента Александр Ткаченко набрал бы 1,6% голосов.

Только 7,6% избирателей не намерены принимать участие в голосовании, против всех проголосуют 11,5%.

Б.П.

КАДРЫ

На «Габелене стагоддзя» іконападобны Аляксандр Лукашэнка прысягае на Канстытуцыі: «Заступаючы на пасаду прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, урачыста клянуся служыць народу Рэспублікі Беларусь, выконваць Канстытуцыю і законы Рэспублікі Беларусь, добрасумленна выконваць ускладненыя на мяне высокія абавязкі. Лукашэнка А.Р.»

ARCHE — «Пачатак»

Выйшаў з друку першы нумар новага беларускага літаратурнага часопіса ARCHE — «Пачатак».

Гэта сапраўдны «тоўсты часопіс», які друкуе цэлыя раманы, наадта інтэлектуальныя эсэ і творы эксперыментальнай літаратуры. З замежных аўтараў рэдакцыя выбірае модных філосафаў ды авангардных празаікаў (за якасць перакладаў можна не хвалявацца, бо сярод членаў рэдкалегіі — Васіль Сёмуха). Айчынная літаратура ў першым нумары прадстаўлена «жаночай» прозай і творчасцю Адама Глобуса.

Перагарнуць старонкі новага часопіса і пагутарыць з галоўным рэдактарам В.Булгакавым вы зможаце на прэзентацыі ARCHE, якая адбудзецца **10 лістапада ў 18:30** у актавай зале бібліятэкі імя Янкі Купалы.

Г.Ш.

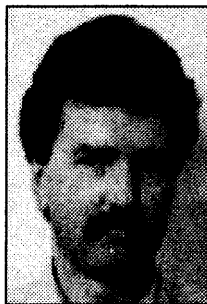
«Вялікая Сербія» са сталіцай у Мінску?

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

У нас у Гродне людзі, як правіла, адчуваюць сябе спачатку еўрапейцамі, а потым ужо славянамі, а не наадварот. Сталічную панславянскую газеціну не бяруць. У кіёсках часам па пяць нумароў запар каля самага акенца марна вабяць сваёй кідкай чырвонай шыльдай. І гэта, як высвятляецца, не выпадкова. Журналісты мясцовай газеты «Биржа Информации» правялі тэлефоннае апытанне на тэму: «Чым Беларусь можа дапамагчы Югаславіі?»

Са ста гараджан амаль палова адказалі рашуча адмоўна: сербам дапамагаць не трэба. Іншыя гаварылі, што ім увогуле нецікавыя югаслаўскія праблемы. І толькі трэць гродзенцаў падтрымалі ідэю дапамогі «братняму славянскаму народу». Але зноў-такі, большасць за дапамогу «маральную». Маўляў, мы самі бедныя, грошай няма, бульбы кепскі ўраджай сабралі. Праўда, нехта са спачувальных выказаў меркаванне, што сербам яшчэ цяжэй, чымсьці нам, а таму яны і бульбе нашай будуць рады.

Дзіўная сітуацыя. Або грамадзяне не слухаюць афіцыйных рупараў прапаганды, альбо ўсё ж не вераць ім цалкам, разумеюць усё па-свойму. Вось жа па дзяржаўным радыё гучна выступае прадстаўнік прэзідэнцкай палаты,

які наведваў «бедную» Сербію. І што ж ён гаворыць? А тое, што, не зважаючы на 5-гадовую эканамічную аблогу, сербы здолелі заваляць крамы мясам, каўбасамі, сырам і цяпер няма ніякіх чэргаў.

Дык хто і каму дапамагаць павінен, калі ў нашых крамах альбо няма нічога, альбо чэргі? Дэпутат як бы намякае пры гэтым, што і мы, калі адгародзімся ад усяго цывілізаванага свету, зможам стварыць каўбасны рай. Праўда, сербы, як ён прызначае, дасягнулі гэтага без калгасаў, а дзякуючы прыватнай ініцыятыве — моцнаму развіццю фермерства, якое ў нас ледзьве дышае.

У жыхароў Гродна ваяўнічыя настроі адсутнічаюць. Толькі пару чалавек адказалі, што сербам трэба аддаць сваю зброю. А тым часам

прэзідэнцкі дэпутат якраз прагнуў панюхаць пораху. Заявіў, што ён гатовы асабіста ўзначаліць «добровольческий отряд», каб паехаць у Косава «сражалься за Белоруссию».

Напярэдадні апошніх падзей у Новай Югаславіі адна дошыц дэмакратычная мінская газета расказала пра наёмніка, які ваяваў раней на баку сербаў. З тэксту літаральна вынікала, што сербаў забіваць кепска, а іхніх суседзяў — можна, бо яны не праваслаўныя. Газета пры гэтым не патлумачыла, што наёмнік — гэта чалавек, які забівае за грошы. Прычым усё адно дзе, абы больш плацілі.

Некалькі гадоў таму ў Сербію часта наведваліся лімонавы і жырыноўскія. Марылі «падарваць» сербам атамную бомбу за тое, што яны праваслаўныя. Цяпер ездзяць не менш адыёзныя бабурыны, пасля сумеснага ваяжу з якімі дэпутат мінскай палаты заяўляе наступнае. З расійскімі таварышамі, маўляў, узгоднена: будзем ствараць «Вялікую Сербію», з дзяржаўнай мовай украінскай, рускім прэзідэнтам і сталіцай у Мінску. Напэўна, гэта прагучала абразліва для нашага прэзідэнта, які,

як вядома, нерускі — як і ўсе мы, беларусы. Адразу прагучала абвержанне — «траіскага пакта» не будзе, Югаславія пакуль не далучаецца да беларуска-рускага саюза.

Сімптаматычна, што тыя, хто не чуў выступу ваяўнічага дэпутата палаты, не верылі мне наконт вар'яцкага пражэкта пра «Вялікую Сербію», хаця размаўляў я пераважна з калегамі-журналістамі. «Палата нумар шэсць», — жартавалі яны. Падабенства сапраўды ёсць: нашы ўлады таксама пазбаўленыя здаровага пацуду гумару, у іх усё на поўным сур'ёзе — любыя напалеонаўскія планы. Ніхто ніколі не прызнаўся, што ўсё гэта ахіня, і народу не дазваляюць пасмяяцца з саміх сябе. Іншая справа палякі, якія забыліся, што такое цензура. Уключаеш польскі канал і глядзіш «тэлекабарэ», у якім высмейваецца імкненне ўладаў чым хутчэй трапіць у НАТО. Хаця ўсім ясна, што дзякуючы гэтай палякі будуць адчуваць сябе значна больш упэўнены. На выпадак, калі розныя «напалеончыкі» захочуць узброіць атамнай бомбай усіх праваслаўных або яшчэ каго-небудзь.

Салман Радугев в тюрьму не собирается

Шариатский суд Чечни признал Салмана Радугева виновным в совершении попытки государственного переворота весной 1998 года и приговорил к 4 годам тюрьмы. Но сейчас Радугев не арестован, гуляет себе на свободе. Более того, он заявил, что готов применить силу в случае попыток его ареста и это, по его мнению, может стать началом силового варианта разрешения кризиса в Чечне. Он сообщил, что полевые командиры решили игнорировать все нормативные акты нынешнего президента республики. Радугев считает, что именно под давлением президента Масхадова шариатский суд приговорил его к четырем годам тюрьмы.

Взгляд с Запада

Ричард ПАЙПС

Сегодня Борис Ельцин остался, вероятно, единственным, кто все еще считает, что он способен выполнять обязанности президента Российской Федерации.

Проблема не ограничивается физическим состоянием Ельцина: постоянными вспышками бронхита, высоким давлением и прочими болезнями, которые его ослабляют и которые скрывают его врачи. Главная проблема — его умственное состояние. Похоже, что не так давно его мозг обветшал до такой степени, что он стал напоминать Леонида Брежнева в последний год правления. Во время недавней поездки в Швецию он решил, что находится в Финляндии. Аналогично, во время визита в Центральную Азию он не всегда четко осознавал, что находится не в Москве. Читая свою речь в Казахстане, он после первой части перешел к последней, а затем прочитал то, что было в середине.

Отмена запланированных поездок Ельцина в Вену и Малайзию лишь подчеркивает его некомпетентность. Несколько недель назад уровень его популярности упал до 2%; сегодня этот показатель стал, вероятно, значительно ниже.

Новый фаворит

В России, где президентская гонка набирает обороты, вполне ясно осознается следующее. В России нет вице-президента, который в случае смерти высшего должностного лица или его неспособности выполнять свои обязанности, берет контроль на себя. Конституция предусматривает, что в такой ситуации премьер-министр становится исполняющим обязанности и в течение 90 дней организует новые президентские выборы. Это может случиться в любую минуту.

В современной России политические карьеры напоминают скорее метеоры, чем неподвижные звезды: они проносятся по небосводу с поразительной скоростью, поскольку отсутствие политических структур делает избирателей крайне непостоянными.

Сегодня главным кандидатом в президенты является популярный мэр Москвы Юрий Лужков. В определенной степени Лужков является для России новинкой — прагматический политик, избегающий идеологии и программ, при этом следующий классическому принципу, что «политика бывает только местной». Он сумел создать себе мощную политическую

Турки ищут курда

Российская Госдума обратилась к президенту Ельцину с просьбой предоставить политическое убежище лидеру Курдской рабочей партии Абдулле Оджалу, которого разыскивают турецкие власти. «За» проголосовали 298 депутатов. Как утверждают представители турецкого правительства, Оджал находится на территории России, и они требуют его выдачи.

Москвичам выдадут карты

Власти Москвы намерены ввести собственные пластиковые карточки

Московское правительство решило уже к 2000 году пересчитать и зарегистрировать с помощью специальных карт каждого обитателя столицы. От бдительного ока городских властей не удастся скрыть ни группу крови, ни дорожные штрафы, ни просроченные налоговые платежи. Расплачиваться в магазинах тоже можно будет с помощью этой карточки.

«Карта москвича» — так будет называться этот пластиковый документ. Для начала там запишут лишь личные данные и приклеят фотографию, потом к концу 99-го года с карточкой можно будет ходить по магазинам, показывать вместо водительских прав. Введение «Карт москвича» — удовольствие дорогое. Только в этом году придется вложить в развитие системы 7 миллионов долларов. А до 2000 года карточек наштампуют больше чем на 240 миллионов долларов. Для простых горожан карточный расклад, как обещают власти, будет вполне удобен. На товары, рассчитываться за которые горожане будут с помощью «Карт москвича», магазины предоставят ощутимые скидки.

Российское президентство на весах

Восстановит ли Ельцин свое физическое и умственное здоровье?

базу в столице, поскольку привлек туда бизнес и не скупился на расходы по украшению города. Очевидно, его целью является создание правительства национального единства. Для этого он обеспечил себе поддержку коммунистов, которые контролируют почти треть электората: мощный блок, но недостаточный, чтобы провести в президенты собственного кандидата. Но он также старается заполучить в союзники Григория Явлинского, ведущего либерального реформатора.

Правительство, включающее представителей всех партий, не повредило бы России, в которой усилия стабилизировать экономику осложняются партийной борьбой. Однако определенные аспекты политических взглядов Лужкова внушают опасения. Он является ревностным националистом, настаивающим, чтобы Украина «вернула» России Крымский полуостров. Недавно, явно пытаясь привлечь к себе внимание тех, кто испытывают ностальгию по прошлому, он создал «пионерскую организацию» — по модели коммунистической молодежной организации, носившей то же имя. От заявлений и действий Лужкова создается впечатление, что он пытается соединить ностальгию по коммунистическому прошлому, широко распространенную среди старшего поколения, с направленной в будущее политикой, соответствующей настроениям молодежи. Это сильная комбинация.

Ставки высоки

Из других потенциальных кандидатов на пост президента нельзя сбрасывать со счетов и Лебеда с его имиджем «сильного человека»; он вызывает симпатии многих россиян, готовых отдать свои демократические права тому лидеру, который пообещает решить их проблемы. Но, будучи губернатором в отдаленной Сибири, он, похоже, сейчас находится вне основного течения. Лидер коммунистов Геннадий Зюганов, очевидно, решил, что у него нет никаких шансов на победу, поскольку его электорат, хотя и значителен, но не превышает 30%; соответственно он поддерживает Лужкова. Что касается Явлинского, опросы свидетельствуют, что у него нет достаточной для серьезного претендента поддержки. Нынешний премьер-министр, Евгений Примаков, неоднократно отрицал наличие президентских амбиций.

Российская Конституция дает президенту огромные полномочия, и амбициозный политик может превратить эти полномочия в почти диктаторскую власть. Есть достаточные основания полагать, что кто бы ни выиграл состязание, будет пользоваться своими прерогативами значительно более авторитарно, чем его партнеры в западных демократиях. Однако насколько ответственно он будет это делать, пока неизвестно.

Ричард ПАЙПС — американский профессор истории; ранее он был директором российских исследований в Гарвардском университете.

Гимн — это святое

В Молдове за «намеренное неисполнение государственного гимна» грозит тюремный срок

Молдавский парламент дополнил закон о государственном гимне регламентом о порядке его исполнения. Согласно закону, гимн будет обязательно звучать не только в ходе официальных церемоний, но и во время открытия различных съездов, симпозиумов и т.д. Если он исполняется при массовом скоплении людей, присутствующие обязаны выслушивать его стоя, а мужчины должны находиться без головного убора. В случае намеренного неисполнения гимна виновные могут быть наказаны штрафом в размере 10 минимальных зарплат или лишением свободы до 30 дней.

Число жертв — 10 тысяч человек

Разрушительные последствия оставил после себя циклон, который в минувшие выходные обрушился на Центральную Америку.

170 деревень были затоплены в Гондурасе, продорожные и голодные люди ждали помощи на крышах уцелевших домов, но вертолетам спасателей было буквально невозможно найти пятачок суши, чтобы приземлиться. И все же поскольку дороги оказались размыты, военным пришлось в этих условиях наладить воздушный мост, чтобы перебросить пострадавшим продукты первой необходимости и лекарства.

В Никарагуа не меньше тысячи человек погибли в результате схода селя. Пять поселков оказались погребенными под подмытым и оторвавшимся склоном горы. Скорость оползня была такова, что люди не успевали не только высочиться из дома, но и понять, что происходит.

На снимке: один из разрушенных поселков в Гондурасе.

Когда люди довольны жизнью

Нужны ли американцам библиотеки?

Недавний опрос общественного мнения, проведенный институтом Гэллага в Америке, поставил под сомнение истинность двух устойчивых стереотипов: будто бы в эпоху Интернета роль традиционных библиотек будет постепенно сокращаться и будто бы американцев в библиотеку можно заманить лишь проведением там бейсбольного матча с бесплатной раздачей чипсов. По крайней мере, в ходе проведения опроса выяснилось, что за последний год посетили библиотеку 64 процента американцев, что значительно превышает 51 процент, зарегистрированный в 1978 году. Две трети американцев имеют постоянные читательские билеты, а каждый десятый посещает библиотеку не реже 25 раз в год.

Около 90 процентов опрошенных признали библиотечные услуги одними из самых (или даже самыми) ценных из тех, которые дотируются государством. Только за последний год в Америке было построено или модернизировано 225 общественных библиотек. При этом все больше

возрастает роль частных дотаций на развитие библиотечного дела.

Учеба важнее секса

Не менее неожиданными оказались и результаты исследования, посвященного основным увлечениям американских студентов. Пару десятилетий тому назад как сами родители и преподаватели, так и вся Америка были шокированы тем, что студенты секс интересует гораздо больше, чем учеба. Теперь же картина кардинально изменилась, и американцы сильно удивились, узнав, что молодое поколение выбрало стремление к знаниям. Только с 1990 года количество студентов, имеющих опыт сексуальных контактов, сократилось на 11 процентов. Да и сам бесшабашный студенческий секс, который ранее характеризовался полным пренебрежением мерами контрацепции и полигамией, стал гораздо более целомудренным и благопристойным.

Впервые за несколько последних десятилетий более половины студентов сообщили о своей полной сексуальной неопытности, причем значительно сильнее количество «опытных» уменьшилось сре-

ди юношей. Если в 1991 году о наличии сексуального опыта сообщали 57 процентов юношей-студентов, то сейчас их процент сократился до 49. Для девушек-студенток аналогичные показатели составляют 51 и 48 процентов соответственно. Эти данные являются достаточно обнадеживающими для координаторов общеамериканской программы, призванной снизить риск заражения молодых людей СПИДом и другими передающимися половым путем заболеваниями, способствовать предотвращению ранних беременностей, пропаганде здорового образа жизни и более культурного отношения к собственному здоровью.

Каждому овощу...

Пышнотелая блондинка Памела Андерсон — кумир американцев в возрасте до 30 лет.

А те, кому за 30, отдают предпочтение другой голливудской звезде, блоннетке Сандре Буллок. Мужчины от 40 лет и старше считают ярчайшим «секс-символом» своенравную и непредсказуемую Деми Мур. Таковы результаты исследования, проведенного журналом «Плейбой».

Полосу подготовил
Михаил ГРИГОРЬЕВ

Запавет Яна Чэрскага Даты і лёсы

6 лістапада

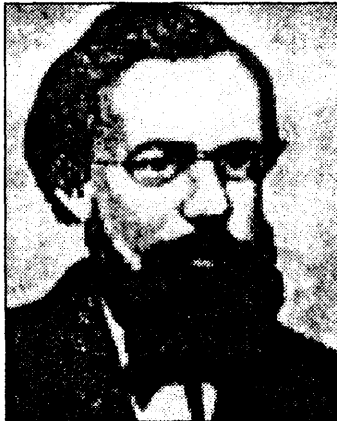
У мінулым стагоддзі, як, зрэшты, і ў гэтым, большасць беларусаў трапляла ў Сібір зусім не па сваёй волі.

Найбольш дакладны партрэт нашага героя таксама належыць пяру безыменнага паліцэйскага чыноў. Яны маюць удзельніка «бунта против государя» Яна Чэрскага высокім худравым бландзінам з рудаватай барадою і схаванымі за акулярамі блакітнымі вачыма.

Пад бунтам трэба разумець нацыянальна-вызвольнае паўстанне 1863–1864 гадоў, у якім сын беларускага шляхціца з Дрысенскага павета ўзяў удзел, маючы ўсяго восемнаццаць гадоў. Вынікам гэтага стала выключэнне з Віленскага дваранскага інстытута і высылка ў лінейны батальён у Омску, дзе на дзесяць гадоў раней у такім самым батальёне цягнуў свой тэрмін Фёдар Дастаеўскі.

Падпісваючы суправаджальныя паперы, жандары не ведалі, што пасылаюць юнага «бунташчыка» насустрач усерасейскай, а потым і сусветнай славе.

Больш за два дзесяцігоддзі яму было накіравана пражыццё з кляймо палітычнага высланца — спачатку ў салдацкай казарме, потым у сібірскіх гарадах без права вяртання ў еўрапейскую частку імперыі і паступлення ва ўніверсітэт. Аднак імкненне Чэрскага да навукі было неадольным, і ён распрацаваў самастойныя геалагічныя і палеаналагічныя даследаванні омскага наваколля. Адзін з сяброў па выгнанні пісаў у сваіх мемуарах пра той час: «У бруднай закінутай лазні каля куродымнай лоевай свечкі гадзінамі сядзеў малады вучоны над анатамічнымі прэпаратамі».

Па колькасці згадак свайго імя на геаграфічных картах беларус Ян Чэрскі амаль не мае канкурэнтаў.

Неўзабаве павеяў ветрык першага прызнання. У 1871 годзе Усходнесібірскае аддзяленне Расійскага геаграфічнага таварыства ў Іркуцку запрашае Яна Чэрскага на пасаду пісара, бібліятэкара і музейнага кансерватара. Каб даехаць да месца службы, даводзіцца прадаць усю маёмасць, апрача кажуха, пімаў і футравай шапкі-кучомкі.

Шырокую вядомасць прынесла Чэрскаму чатырохгадовае вывучэнне Байкала. Ён склаў першую ў гісторыі карту байкальскага ўзбярэжжа. У Ніжняўдзінскай пячоры на беразе Ангара ён знайшоў рэшткі адразу дваццаці невядомых навуцы відаў выкапнёвых жывёл, а на ўзбярэжжы аднаго з ангарскіх прытокаў адкрыў стаянку чалавека каменнага веку. Грунтуючыся на сваіх «байкальскіх» запісах, Чэрскі, якога заслужана называюць адным з бацькоў сучаснай геамарфалогіі, выступіў з ідэяй эвалюцыйнага развіцця рэльефу і прапанаваў навуцы першую палеатэктанічную схему Сібіры.

У 1885-м, пасля чаканай амністыі, імператарская Акадэмія навук неадкладна выклікае былога «палітычнага злачынцу» ў сталіцу. Яму ўсяго сорок гадоў, але ён ужо знаходзіцца ў зеніце славы. Навуковыя таварыствы наперабой выбіраюць яго сваім сябрам — Пецярбургскае прыродазнаўчае, Расійскае геаграфічнае, Пецярбургскае мінералагічнае, Маскоўскае аматараў прыродазнаўства, антрапалогіі і этнаграфіі... Але Чэрскі не створаны для кабінетных студыяў. Сталічнае жыццё ўсё больш прыгнятае яго і, нягледзячы на зусім не волатаўскае здароўе, ён дабіваецца ад'езду ў трохгадовую экспедыцыю ў раён Калымы, Індзігіркі і Яны. У чэрвені 1891 года экспедыцыя выходзіць з Якуцка. Прадчуваючы, што гэтае падарожжа будзе апошнім, разам з Чэрскім едуць жонка і сын.

Зімавалі ў Верхнекалымску. Каб абараніцца ад жудасных маразоў, у вокны ўстаўлі адшліфаваныя льдзіны. Дэфіцыт сродкаў змушаў харчавацца адной рыбаю, што яшчэ больш падрывала здароўе кіраўніка экспедыцыі, якога ўсё часцей біў кашаль. Ад змрочных думак вучоны ратаваўся, вывучаючы мову, казкі і міфы эвенаў, якутаў і юкагіраў, унікаючы ў складаную тэхналогію шаманства.

На пачатку вясны, калі ў макроце з'явілася кроў, у Чэрскага ўжо быў гатовы запавет. Ні якіх ілюзіяў не заставалася, і вучоны вырашыў сустрэць смерць у дарозе. Ён загадаў не спыняць экспедыцыю нават у тым выпадку, калі надыхдзе яго апошняя хвіліна.

Гэта здарылася 25 чэрвеня 1892 года. Выкананню волі нябожчыка спрыяла сама сібір-

ская прырода: шторм і хвалі некалькі дзён не дазвалялі лодцы прыстаць да берага.

У 40-х гадах нашага стагоддзя, калі колькасць беларусаў на сібірскіх абсягах зноў рэзка павялічылася, на заімку Калымскай быў адкрыты помнік з надпісам: «Выдаючымся ісследователю Сибири, геологу и географу Ивану Черскому от благодарных потомков».

Сціпная стэла сталася толькі «даважкам» да помнікаў, што ўжо існавалі на геаграфічных картах і ў заалагічных атласах. Горная сістэма Чэрскага даўжынёю больш за 1.500 кіламетраў паміж Калымой і Янай, горны хрыбет Чэрскага ў Забайкаллі, горад Чэрскі ў Якуціі, даліна Чэрскага ў Саянах... Яго імя ўвекавечанае таксама ў назвах двух ледавікоў і найвышэйшай вяршыні Байкальскага хрыбта, стаянкі першабытнага чалавека каля Іркуцка, аднаго з усходнесібірскіх вулканаў і некалькіх выкапнёвых жывёл.

На навуковай канферэнцыі, прысвечанай 150-годдзю нашага славутага суайчынніка, тагачасны віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук Беларусі Вадзім Гарэцкі паставіў Чэрскага ў адзін шэраг з Аляксандрам Гумальтам, Мікалаем Пржэвальскім, Руалем Амундсенам і Робертам Скотам.

У ваколіцы Магадана чалавеку з нашых шыратаў — ні па этапу, ні па сваёй ахвоце — вядома, лепей не трапляць. Калі ж вам усё-ткі надарыцца быць там, паспрабуйце дабрацца да заімки Калымскай і збярыце ў тундры букецік сібірскіх кветак — для Чэрскага і заадно для ўсіх нашых землякоў, якім помнікаў так ніколі і не паставяць.

1861. Войскі ВКЛ на чале з С. Чарнецкім разбілі каля Глыбокага 18-тысячнае расійскае войска.

1920. Армія генерала Булак-Балаховіча рушыла ў наступленне ўздоўж ракі Прыпяці. На працягу тыдня войскі «бацькі» ўзялі Мазыры і Калінкавічы, 17 лістапада — Рэчыцу. 7 лістапада ў Тураве Балаховіч урачыста перадаў вызваленую ад большавікоў тэрыторыю Беларускаму Палітычнаму Камітэту, які быў створаны ў пачатку кастрычніка ў Варшаве. Па прапанове БПК генерал аб'явіў сябе начальнікам беларускай дзяржавы і абвясціў пра роспуск урадаў БНР — В. Ластоўскага ў Каўнасе, А. Луцкевіча ў Варшаве і савецкага ў Мінску. Апрача таго, Балаховіч прызначыў сябе галоўнакамандуючым усімі ўзброенымі сіламі Беларусі, а брата Юзафа — генералам і камандуючым экспедыцыйным корпусам.

1893. У Санкт-Пецярбургу памёр ад халеры вялікі кампазітар Пётр Чайкоўскі.

1928. Палкоўнік Джэйкаб Шык запатэнтаваў электрабрытву.

1948. Нарадзіўся лідэр амерыканскага рок-гурта Eagles Глен Фрэй, аўтар знакамітага хіта *Hotel California* (1977).

1988. 23-гадовы хлопца, бацька якога ўзначальваў амерыканскае дзяржаўнае агенства камп'ютэрнай бяспекі, сапсаваў вірусам 6.000 камп'ютэраў у Пентагоне.

7 лістапада

1895. Вільгельм Конрад Рэнтген адкрыў выпраменьванне, названае ягоным імем.

1913. Нарадзіўся выбітны французскі філосаф і пісьменнік Альбер Камю (*на здымку*), лаўрэат Нобелеўскай прэміі (1957), якога яшчэ пры жыцці называлі «сумленнем заходняга свету». Камю фармуляваў апошні маральны запавет еўрапейскай цывілізацыі, актуальны і для нас: «Нельга станавіцца на бок канцлагераў».

1917. «Калі б большавікі не ўзялі ўладу ў кастрычніку—лістападзе, яны не ўзялі б яе ніколі», — казаў кіраўнік перавароту Троцкі. Выбары ва Устаноўчы сход большавікі на той час ужо прайгралі. Дапамагло ім найперш тое, што ніхто напачатку не прымаў іх у суср'ёз. Правыя нават радаваліся, што большавікі «звалілі» Керанскага, і былі ўпэўненыя, што Саўнаркам праз тры месяцы перададзены ўладу Устаноўчаму сходу.

1918. Створаны ў Любліне ўрад Польшчы абвясціў незалежнасць Рэспублікі Польшча.

1933. У Мінску адчыніўся Дом урада — выбітны ўзор таталітарнай архітэктуры. Аб'ём гэтай буйнейшай у краіне будыні дасягае 220 тыс. кубаметраў. У той жа дзень быў адчынены вядомы помнік Леніну вышыняй 7 метраў. Падчас вайны немцы здалі бронзавага Леніна на пераплаўку (у 1945 г. ягонае месца заняла копія-блізнюк).

1941. Навісты расстрэлялі ў Бабруйскай крэпасці звыш 4 тыс. ваеннапалонных і габрэяў.

1950. У небе над Карэяй прайшоў першы паветраны бой рэактыўных самалётаў.

8 лістапада

1656. Нарадзіўся англійскі астраном і матэматык Эдманд Галей, імя якога носіць па Сонечнай сістэме найбольш вядомая камета. Надрукаваў першую метэаралагічную карту.

1793. Рэвалюцыйны ўрад Францыі адчыніў для ўсіх грамадзянаў каралеўскі палац Луўр у якасці мастацкага музея.

1935. Нарадзіўся выбітны французскі кінаакцёр, кумір мільёнаў жанчын Ален Дэлон (*на здымку*).

1883. Нарадзіўся выбітны беларускі гісторык і палітычны дзеяч (старшыня Рады міністраў БНР у 1919—23 гг.) Вацлаў Ластоўскі. Былы акадэмік АН БССР расстрэляны ў 1938 г.

1948. У штаце Нью-Йорк быў створаны Злучаны Беларускі-Амерыканскі Дапамогавы Камітэт, які дапамог тысячам беларусаў іміграваць у ЗША. Камітэт выдаваў часопісы «Беларус у Амерыцы», «Беларускае слова ў Амерыцы» і газету «Беларуская трыбуна».

1953. У Парыжы памёр вядомы пісьменнік, лаўрэат Нобелеўскай прэміі Іван Бунін. Мала хто ведае, што ягоны продка Сымон Бунікоўскі перасяліўся ў Маскоўскае княства з ВКЛ (у XV ст.).

1978. Савецкія газеты паведамілі пра выхад з друку кнігі ўспамінаў Л. І. Брэжнева «Цаліна».

9 лістапада

1911. Парыжанін Жорж Клод запатэнтаваў неонавую рэкламу.

1918. Пад ціскам Саветаў і войскаў Антанты, што ўварваліся на тэрыторыю Германіі, адрокся ад прастола апошні кайзер Вільгельм II. У гэты ж дзень у 1923 г. у Мюнхене пачаўся першы нацысцкі путч. У 1989 г. берлінцы разбурылі знамя мур, што падзяляў горад і ўсю Еўропу на дзве часткі. З 1993 г. адзначаецца Нацыянальны дзень Жалобы ФРГ.

1938. «Крыштальная ноч» у нацысцкай Германіі. Падчас пагромаў 9—10 лістапада былі спалены і разбураны 267 сінагог. Каля 30 тысяч габрэяў было арыштавана і адпраўлена ў канцэнтрацыйныя лагеры.

У гэты дзень памерлі: прэм'ер-міністр Вялікабрытаніі Нэвіл Чэмберлен (1940) (*на здымку*); першы прэзідэнт Ізраіля Хаім Вейцман (1952); прэзідэнт Францыі Шарль дэ Голь (1970). Дарэчы, першы ізраільскі прэзідэнт нарадзіўся ў Беларусі.

1965. У выніку буйнейшай аварыі ў энергасістэме ЗША дзевяць штатаў засталіся без святла. Дэмаграфы адзначылі праз 9 месяцаў пасля гэтага рэзкі ўсплёск нараджальнасці.

Падрыхтаваў
Юрась БАРЫСЕВІЧ

АФІША

Напярэдадні галоўнага савецкага свята, 6 лістапада, у канцэртнай зале «Мінск» пройдзе надзвычай прадстаўнічае шоу. Мяркуецца, што ў галаканцэрце «Залаты шлягер» будуць спяваць больш за два дзесяткі знакамітасцяў — Муслім Магамаеў, Эдзіта П'еха, Надзея Чапрага, Мікалай Слічэнка і шмат хто яшчэ. Вядучымі выступяць адразу чатыры «зоркі» розных пакаленняў: яркі прадстаўнік савецкай эпохі спявак Віктар Вуячич, тэледыктарка тых жа часоў Святлана Маргунова, спявачка Ілона Бранявіцкая і тэлевізійны вядучы Ягор Хрусталёў, які рысы малады прысутны на канцэрце. Квітка адносна недарагія — пацешыць сваю настальгію па савецкім часе можна ўсяго за 300.000 — 1.200.000 рублёў.

Канцэрты

7 лістапада ў Палацы культуры Мінскага трактарнага завода прагучыць аратарыя Гендэля «Месія». Выканаўцы — камерны хор і аркестр «Санорус» і камерны хор з Германіі «Ун-тэрмайн».

Адборачны тур чарговага фестывалю «Блуж жыве ў Мінску» пройдзе 12 лістапада ў цэнтры «Акварыум». Каб трапіць на гэтае мерапрыемства і падтрымаць маладых пачынаючых, трэба ўсяго толькі 150 тысяч рублёў на квіток. А пасля адбору канкурсантаў

Залатыя шлягеры савецкай эстрады

выступіць гурт «*Mojo blues*». Пачатак — а 19-й гадзіне.

Зала камернай музыкі запрашае 7 лістапада паслухаць фартэпіяныя творы заходне-еўрапейскіх і рускіх кампазітараў у выкананні Кацярыны Глазоўскай. 9 лістапада ў Камернай зале пройдзе аўтарскі вечар кампазітара Віктара Капыцько.

Канцэртная зала Беларускай філармоніі запрашае на канцэрты дзяцей: 8 лістапада а 16-й гадзіне музыкантаў Таццяна Афоніна правядзе сустрэчу з цыкла «Дзеці — дзесям», 11 лістапада з юнымі слухачамі сустрэнуцца музыканты Дзяржаўнага акадэмічнага сімфанічнага аркестра Беларусі. Прагучаць творы Бетховена, Аруцьянна, Вебера, Рахманінава.

Фестываль Беларускай капэлы

Восьмы фестываль «Адраджэнне беларускай капэлы» пачнецца 12 лістапада канцэртаў у Зале камернай музыкі. У яго праграме спалучаецца старадаўняя і сучасная музыка — творы Восіпа Казлоўскага, а таксама кантата В. Кузняцова «Песні даўнейшых лічвінаў». Больш падрабязна аб праграме фестывалю мы раскажам у наступных нумарах НАВІНАЎ.

Тэатры

Майстроў рускай драматычнай сцэны Лію Ахеджакаву і Міхаіла Жыгалава можна пабачыць 12 лістапада ў пастаноўцы «Персідскі бэз». Выступленне адбудзецца ў мінскім Доме афіцэраў, пачатак а 19-й гадзіне, самыя танныя квіткі каштуюць 400 тысяч, самыя дарагія — паўтара мільёна рублёў.

Тэатр оперы і балета прапонуе пабачыць 8 лістапада балет «Дон Кіхот», 10-га — оперу «Яўген Анегіз», 11-га пройдзе балет «Рамэа і Джульета», а 12 лістапада ў выкананні славутай оперы Вэрдзі «Тоска» возьмуць удзел госці: галоўныя партыі будуць спяваць Людміла Магамаева (Масква) і Віктар Чэрванюк (Харкаў).

На сцэне Купалаўскага тэатра 6-га — «Таполевае завая», 8-га — «Умовы дыктую жанчына», 9-га — «Вечны Фама», 11 і 12 лістапада — «Ідылія». У Рускім тэатры можна паглядзець 6-га «Ваўкі і авечкі», 8-га — «Свабодны шлюб», 10-га — «Хто твой каханак, Жазэфа?», 11-га — «Ад'ютант-Ша Яго Вялікасці». На Малой сцэне Рускага тэатра 8 лістапада пройдзе «Вечар габрэйскага анекдота».

Тэатр-студыя кінаакцёра запрашае 7 і 8 лістапада пагля-

дзець «Выкраданне Елены», 10-га пройдзе «Мілы хлус», 12-га — «Айседора. Танец каханьня». На «Вольнай сцэне» 6-га — «Паваліўся нехта», 10-га — «Развітанне з Радзімай».

У Наваполацку

Беларуская музычная альтэрнатыва і Малады Фронт запрашаюць жыхароў Наваполацка і ваколіцаў на канцэрт-дыскатку, які пройдзе 7 лістапада ў Палацы культуры «Палімір». Удзельнічаюць гурты «Мясцовы час» і «Камелот». Пачатак а 19-й гадзіне, кошт квіткаў — 70 тысяч рублёў.

У Вязынцы

Турысты і спартсмены, як вядома, холаду не баяцца і свае святы ладзяць пад адкрытым небам. З 6 па 8 лістапада на Палыне Аптымалістаў непадалёк ад чыгуначнага прыпынку «Вязынка» (Маладзечанскі накірунак) пройдзе 2-гі рэспубліканскі турысцкі злёт «Восень Вязынкі». З 17 гадзінаў у пятніцу пачнуцца разнастайныя конкурсы самадзейнасці і спартыўныя спаборніцтвы. Таксама ўдзельнікі будуць выбіраць «Рыцара турызму» і «Фею турызму». Закрыццё злёту і раздача прызоў — у 15 гадзінаў у нядзелю.

Ганна ШЫМЕЛЕВІЧ

НАВИНЫ

6 лістапада 1998 г., № 119 (511)

ПАНЯДЗЕЛАК

9 ЛІСТАПАДА

06.30, 07.10 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости. **08.10** Резонанс. **09.00** Новости. **09.10** Телебарометр. **09.25** Потребительская корзина. **10.15** Здоровье. **11.00** Новости. **11.15, 18.10** «Династия-2. Семья Колби». **12.00** Теленавигатор. **12.25** «А музыка звучит...» **13.00** Новости. **13.15** «Охота на последнего журавля». Х/ф. **15.00** Новости. **15.15** Видеокурс немецкого языка. **15.35** ТВ — школе. История. 8-й класс. **16.05** Мультфильм. **16.25** Регион. **17.00** Новости. **17.10** Концертный сезон. **17.50** Гости в дом. **19.00** Новости. **19.15** «Сегодня с вами...» Председатель Госкомитета по энергосбережению и энергонадзору Л.Дубовик. **19.50** Третий тайм. **20.25** «Понедельник с «Христопором». **20.40** Колыбельная. **21.00** Панорама. **21.40** Событие. **21.50** Белорусский хит-парад. **22.00** «Гамлет Щигровского уезда». Х/ф. **23.20** Теле-

АЎТОРАК

10 ЛІСТАПАДА

БТ
06.30, 07.10 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости. **08.10** «Сегодня с вами...» Председатель Госкомитета по энергосбережению и энергонадзору Л.Дубовик. **08.45** Потребительская корзина. **09.00** Новости. **09.10** ТВ — школе. История. 8-й класс. Просвещение и культура Беларуси в конце XVIII — первой половине XIX вв. **09.40** Мультфильм. **10.10** «Крок». «Жагда жизни». **10.40** «Художник из Кунгура». Д/ф. **11.00** Новости. **11.15, 18.10** «Династия-2. Семья Колби». **12.00** Тубробектив. **12.25** Бездельник. **13.00** Новости. **13.10** Земляки. **14.05** Автопарк. **14.15** Телевизионный Дом кино. **14.35** «Макаенка, 9». **15.00** Новости. **15.15** Видеокурс английского языка. **15.40** ТВ — школе. География. 9-й класс. Заповедники и заказники Беларуси. **16.10** Музыкальный антракт. **16.25** Уроки Н.Новожиловой. **17.00** Новости. **17.10** Педагогический экран. **17.35** Многоголосие. **19.00**

СЕРАДА

11 ЛІСТАПАДА

БТ
06.30, 07.10 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости. **08.10** «Сегодня с вами...» Генеральный директор Минского арендного предприятия индустриального домостроения В.Кушнер. **08.45** Потребительская корзина. **09.00** Новости. **09.15** ТВ — школе. География. 9-й класс. Заповедники и заказники Беларуси. **09.45** Видеокурс английского языка. **10.10** Многоголосие. **10.40** Станция «Академия наук». **11.00** Новости. **11.15, 18.10** «Династия-2. Семья Колби». **12.00** Компьютерный полигон. **12.25** «А музыка звучит...» **13.00** Новости. **13.10** Видимо-невидимо. **14.10** Музыкальный салон с Э.Езерской. **14.40** Параграф. **15.00** Новости. **15.10** Видеокурс немецкого языка. **15.30** «5 x 5». **16.00** Мультфильм. **16.10** Музыкальный антракт. **16.25** Окружающий мир. **17.00** Новости. **17.10** Монолог. **17.40** Судьба моя и надежда. **19.00** Новости. **19.15** «Сегодня с вами...» Художник и поэтесса

ЧАЦВЕР

12 ЛІСТАПАДА

БТ
06.30, 07.10 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости. **08.10** «Сегодня с вами...» Художник и поэтесса И.Кузнецова. **08.45** Потребительская корзина. **09.00** Новости. **09.15** Усадьба. **09.40** Судьба моя и надежда. **10.05** «Я рисую». **10.25** «Портрет моего учителя». **11.00** Новости. **11.15, 18.10** «Династия-2. Семья Колби». **12.00** Гости в дом. **12.25** Королевская охота. **13.00** Новости. **13.15** «Тяжба». Спектакль. **14.20** Зорная роса. **15.00** Новости. **15.10** Видеокурс английского языка. **15.35** ТВ-школе. Белорусская литература. 8-й класс. «От имени народа». Франтишек Богущевич и его творчество. **16.05** «Возвращение мастера». **16.25** Родное слово. **17.00** Новости. **17.10** «Посылаю Вам письмо». Д/ф. **17.40** «Легенда о клематисах». **19.00** Новости. **19.15** «Сегодня с вами...» Председатель колхоза «Шипяны» Смолевичского района Минской области Ф.Привалов. **19.50** Криминаль-

ПЯТНІЦА

13 ЛІСТАПАДА

БТ
06.30, 07.10 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости. **08.10** «Сегодня с вами...» Председатель колхоза «Шипяны» Смолевичского района Минской области Ф.Привалов. **08.45** Потребительская корзина. **09.00** Новости. **09.10** ТВ — школе. Белорусская литература. 8-й класс. «От имени народа». Франтишек Богущевич и его творчество. **09.40** Видеокурс английского языка. **10.05** «Все мы родом из детства». **11.00** Новости. **11.10, 18.10** «Династия-2. Семья Колби». **11.55** Док. фильм. **12.25** «А музыка звучит...» **13.00** Новости. **13.15** «Найти и обезвредить». Х/ф. **14.40** Мультфильм. **15.00** Новости. **15.15** Видеокурс немецкого языка. **15.35** «Нам судьбою так много дано». **16.05** Белорусский меридиан. **16.25** «Риск-версия». **17.00** Новости. **17.10** Уроки Н.Новожиловой. **17.40** «Хлеб наш насущный». Щучинский район. **19.00** Новости. **19.15** «Сегодня с вами...» **19.50** Континент.

визионный Дом кино. **23.50** Новости.

ОРТ
07.00 «На графских развалинах». Х/ф. **08.05** «Ералаш». **08.30** «Утиные истории». **09.00, 14.00, 17.00, 23.15** Новости. **09.15** Домашняя библиотека. **09.35** «Чердачок братьев Пилотов». **10.10** «Каламбур». **10.40** Крестьянские ведомости. **11.10** «Все путешествия команды Ку-сто». **12.20** «Пропавшая экспедиция». Х/ф. **13.55, 01.30** Программа передач. **14.15** Смехопанорама. **14.50** Клуб путешественников. **15.35** «Тимон и Пумба». «Чип и Дейл спешат на помощь». **16.30** Гибель Гагарина. Факты и версии. **17.15** «Золотая лихорадка». **17.50** «Женские истории». **18.20** «Укол зонтиком». Х/ф. **20.00** Время. **20.30** Погода. **20.40** «Захват-2. Территория тьмы». Х/ф. **22.30** «Взгляд». **23.35** «Комиссар». Х/ф.

РОССИЯ

07.00 «Три ветерана». Х/ф. **08.30** Мультфильм. **16.05** Рассказы цыгана. **17.00** Новости. **17.05** «2003». **17.10** «Пролетая над гнездом Синей птицы». **17.55** «Хореографические открытия Федора Лопу-

Новости. **19.15** «Сегодня с вами...» Генеральный директор Минского арендного предприятия индустриального домостроения В.Кушнер. **19.50** Музыка без границ. **20.25** «Спикер-хата». **20.40** Колыбельная. **21.00** Панорама. **21.40** Событие. **21.50** Белорусский хит-парад. **22.00** «Любимая». Х/ф. **23.20** Международные спортивные новости. **23.40** Новости. **23.50** КВН.

ОРТ

08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 Новости. **08.15** Поле чудес. **09.20** «Взгляд». **10.05** «Смехопанорама». **10.50** Домашняя библиотека. **11.15** «Вместе». **14.15** «Новые приключения Синдбада». **14.45** Счастливые случаи. **15.30** ...До шестнадцати и старше. **16.00** «Жесткий ангел». **17.15** Угадай мелодию. **17.45** Час пик. **18.00** Тема. **18.45** «Скарлетт». Х/ф. **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время. **20.40** Погода. **20.50** «Сыщики». Х/ф. **23.30** Хоккей. Евролига. «Волеренга» (Норвегия) — «Динамо» (Москва). **00.25** Программа передач.

РОССИЯ

06.00, 08.30, 08.50 Доброе утро, Рос-

И.Кузнецова. **19.50** Королевская охота. **20.25** «Киностружка». **20.40** Колыбельная. **21.00** Панорама. **21.40** Событие. **21.50** Белорусский хит-парад. **22.00** «Жо-зефа». Х/ф. **23.50** Новости. **00.00** Темная комната.

ОРТ

08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.35 Новости. **08.15, 16.00** «Жесткий ангел». **09.15** Тема. **10.00** Хоккей. «Волеренга» (Норвегия) — «Динамо» (Москва). **10.50** Домашняя библиотека. **11.15** «Вместе». **14.15** «Новые приключения Синдбада». **14.45** Зов джунглей. **15.10** Детские анекдоты. **15.30** ...До шестнадцати и старше. **17.15** Угадай мелодию. **17.45** Час пик. **18.00** Человек и закон. **18.45** «Скарлетт». **19.45** Спокойной ночи, малыши! **20.00** Время. **20.40** Погода. **20.50** «Красная жара». Х/ф. **22.50** Э.Радзинский. «Предсказание Сталина». **23.50** Программа передач.

РОССИЯ

06.00, 08.30, 08.50 Доброе утро, Россия. **08.15, 18.30, 22.45** Дежурная часть. **08.35** Телеигра «Программа пе-

редач». **08.55** Товары — почтой. **09.00** «Санта-Барбара». **09.45** Музыка, музыка... **10.00, 16.00, 19.00, 23.00** Вести. **15.10** Мультифильм. **15.30** Тяжелая атлетика. **16.30** «Башня». **17.10** «Ко мне, Мухтар!» Х/ф. **18.40** История одного события. **19.35** Подробности. **19.45** Сам себе режиссер. **20.15** «Криминальный квартал». Х/ф. **21.45** «Агата Кристи. Пуаро».

КУЛЬТУРА

07.00, 11.35, 18.05, 21.05, 23.20 Программа передач. **07.05, 11.30, 13.10, 19.30, 23.00** Новости культуры. **07.25** «Первая мировая война». Фильм 1-й. «Август 1914». Д/ф. **08.25** Ноу-хау. **08.40** «Театр одного художника». **09.00, 15.00, 17.00** Новости. **09.05** «Призрак едет на запад». Х/ф. **10.20** Ваших душ золотые россыпи. **10.45** «Царица муз и красоты». **11.40** «Поэтические позвонки». **11.55** С.Прокофьев. «Ромео и Джульетта». Ч.1-2-я. **15.05** «Школьный учитель». **15.50** «Лукоморье». **16.10** «Беседы о русской культуре». **16.45** «Без визы». **17.05** «2003». **17.10** «Тайны пор-

РОССИЯ

06.00, 08.30, 08.50 Доброе утро, Россия. **08.15, 18.30, 22.45** Дежурная часть». **08.35** Телеигра «Программа пе-

09.45 Музыка, музыка... **10.00, 16.00, 19.00, 23.00** Вести. **15.10** Мультфильм. **15.30, 23.45** Тяжелая атлетика. Чемпионат мира. **16.30** «Башня». **17.10** «Долгая счастливая жизнь». Х/ф. **18.40** История одного события. **19.35** Подробности. **19.45** «Городок». **20.15** Осторожно, модерн! **20.45** Музыкальный ринг. **22.20** «Театр + TV». **00.45** Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

07.00, 11.35, 20.40 Программа передач. **07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.05** Новости культуры. **07.20** Погода. **07.25** «Первая мировая война». Фильм 3-й. «Гибель империи». **08.25** «Последний автограф». **08.50** Народные умельцы. **09.00, 15.00, 17.00** Новости. **09.05, 21.30** «Последние дни Ше Ну». Х/ф. **10.40** «Российский курьер». **11.20** Поют солисты Мариинского театра. **11.40** «Большевики». Спектакль. 2-я с. **12.50** Поклонникам Терпсихоры. **13.00** Про фото. **13.45** «Адмиралы Российского флота». **14.25** «Время музыки». **14.55** Паноптикум. **15.05** «Школьный учитель».

РОССИЯ

06.00, 07.30, 08.30, 08.50 Доброе утро, Россия. **07.15** Тысяча и один день. **08.15, 18.30, 23.30** Дежурная часть. **08.35** Телеигра «Программа передач». **08.55** Товары — почтой. **09.00** «Санта-

хлопоты с Н.Варлей. **11.25** Концерт «Яблони в цвету». **13.00, 19.00** Вести. **13.30** «Марына роца». **14.00** 50 x 50. **15.10** «Закон и порядок». **16.00** Звезды XXI века. **17.00** Моя семья. **18.00** Сиреневый туман. **19.30** «Аншлаг». **20.00** «Приятель покойника». Х/ф. **21.50** Любовь с первого взгляда. **22.15** Дежурная часть. **22.40** Горячая десятка. **23.30** Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

07.00, 11.35, 23.20 Программа передач. **07.05, 11.30, 13.30, 21.00** Новости культуры. **07.20** Погода. **07.25** «Сказка о царе Салтане». Х/ф. **08.45** Образ жизни. **09.10** «В тишине московских переулков». **09.40** «Звук миров». **10.50** Музыка Венны. **11.40** «Воспоминание о Серебряном веке». **12.15, 13.45** «Агония». Х/ф. **1-2-я с. 13.29, 20.59** Азбука. **14.55** Играет оркестр «Филармония наций». **15.15** Мультфильм. **16.05** Рассказы цыгана. **17.00** Новости. **17.05** «2003». **17.10** «Пролетая над гнездом Синей птицы». **17.55** «Хореографические открытия Федора Лопу-

сия. **08.15, 22.45** Дежурная часть. **08.35** Телеигра «Программа передач». **08.55** Товары — почтой. **09.00** «Санта-Барбара». **09.45** Музыка, музыка... **10.00, 16.00, 19.00, 23.00** Вести. **15.15** Сказочный полдень. **15.30** «Али-Баба и сорок разбойников». **16.30** «Башня». **16.55** Футбол. Кубок России. «Динамо» (Москва) — «Алания» (Владикавказ). **19.35** Подробности. **19.45** Концерт, посвященный Дню милиции.

КУЛЬТУРА

07.00, 11.35, 23.20 Программа передач. **07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00** Новости культуры. **07.25** «Парадоксы истории». **07.50** Консилиум. **08.15** Авангард Леонтьев, или Господин из города NN. **09.00, 15.00, 17.00** Новости. **09.05** «Либеря, любовь моя». **10.50** «Русская усадьба». **11.15** Коллекция. **11.40** «Кто мы?» **12.05** «Российский курьер». **12.45** «Кумиры». **13.15** Откуда музыка берется? **13.45** «Адмиралы Российского флота». Фильм 1-й. **14.25** Поклонникам Терпсихоры. **14.30** Осенние портреты. **15.05** «Школьный учитель». Х/ф. **15.50** «Лукоморье». **16.10** «Беседы о русской культуре». **16.50** Иг-

редач». **08.55** Товары — почтой. **09.00** «Санта-Барбара». **09.45** Музыка, музыка... **10.00, 16.00, 19.00, 23.00** Вести. **15.10** Мультфильм. **15.30** Тяжелая атлетика. **16.30** «Башня». **17.10** «Ко мне, Мухтар!» Х/ф. **18.40** История одного события. **19.35** Подробности. **19.45** Сам себе режиссер. **20.15** «Криминальный квартал». Х/ф. **21.45** «Агата Кристи. Пуаро».

КУЛЬТУРА

07.00, 11.35, 18.05, 21.05, 23.20 Программа передач. **07.05, 11.30, 13.10, 19.30, 23.00** Новости культуры. **07.25** «Первая мировая война». Фильм 1-й. «Август 1914». Д/ф. **08.25** Ноу-хау. **08.40** «Театр одного художника». **09.00, 15.00, 17.00** Новости. **09.05** «Призрак едет на запад». Х/ф. **10.20** Ваших душ золотые россыпи. **10.45** «Царица муз и красоты». **11.40** «Поэтические позвонки». **11.55** С.Прокофьев. «Ромео и Джульетта». Ч.1-2-я. **15.05** «Школьный учитель». **15.50** «Лукоморье». **16.10** «Беседы о русской культуре». **16.45** «Без визы». **17.05** «2003». **17.10** «Тайны пор-

редач». **08.55** Товары — почтой. **09.00** «Санта-Барбара». **09.45** Музыка, музыка... **10.00, 16.00, 19.00, 23.00** Вести. **15.15** Сказочный полдень. **15.30** Тяжелая атлетика. Чемпионат мира. **16.00** Время. **16.30** «Башня». **17.10** «Прямая трансляция». Х/ф. **18.40** История одного события. **19.35** Подробности. **19.45** «Два роаяля». **20.30** «Грязные танцы». **20.55** «Самозванцы». **21.55** «Притворщик».

КУЛЬТУРА

07.00, 11.35 Программа передач. **07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.05** Новости культуры. **07.20** Погода. **07.25** Поклонникам Терпсихоры. **07.35** «Первая мировая война». Фильм 2-й. «Европа в огне». **08.35** Поэт С.Соткилава. **09.00, 15.00, 17.00** Новости. **09.05, 21.05** «Скорпион съедает близнецов на завтрак». Х/ф. **10.35** «Царица муз и красоты». **11.25** Живое дерево ремесел. **11.40** «Поэтические позвонки». **11.55** «Уходя, оглянись». **12.20** «Большевики». Спектакль. 1-я с. **13.45** «Адмиралы Российского флота». Фильм 2-й. «Русская Троя». **14.20** «Юрий Тимирканов. Импровизация на тему... из Шос-

таковича». **14.50** «Без визы». **15.05** «Школьный учитель». **15.50** «Лукоморье». **16.10** Академия спорта. **16.30** «Кто там...» **17.05** «2003». **17.10** «Российский курьер». **17.50** Новое кино. **18.15** «Первая мировая война». Фильм 3-й. «Гибель империи». **19.15** «Время музыки». **20.20** «Последний автограф». **20.45** После новостей. **22.35** «Тут шумят чужие города». **22.45** Джазопения.

НТВ

05.00 Сегодня утром. **08.10, 21.40** «Скорая помощь». Х/ф. **09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00** Сегодня. **09.15** «Ловушка для одинокого мужчины». Х/ф. **10.45** Мультфильм. **11.20** «Старый телевизор». **13.25** «Любовь и тайны Сансет Бич». **14.10, 22.30** Сегодня. **15.15** «Золотые крылья Пенсаколы». Х/ф. **16.00** «Сегоднячко». **16.35** «Доктор Куин, женщина-врач». **17.30** Впрок. **17.40** Криминал. **18.40** Герой дня. **19.00** «Ищички-И!». Х/ф. **23.10** Сегодня в полночь.

НТВ+

НАШЕ КИНО

09.00 «Менты. Улицы разбитых фонарей». 6-я с. «Сексот Цыплагов». Д-17.

хова». Д/ф. **18.55** Чудо-сказка. **19.10** Иван Тургенев и Полина Виардо. **20.05** «Осенние портреты». **20.30** «Юрий Тимирканов. Импровизация на тему... из детского альбома». **21.20** «Рудин». Х/ф. **22.50** «Тихий вечер».

НТВ

07.00 «Необычайные приключения доктора Дулиттла». **07.30** Парад-алле. **08.10** «Ее звали Никита». **09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00** Сегодня. **09.15** Вечера в «Итогах». **10.15** Куклы. **10.30** Итоги. Ночной разговор. **11.15** «Кот, который умел петь». **11.25** «Моя любовь». Х/ф. **12.45** Профессия — репортер. **13.25** «Лимонадный Джок». Х/ф. **15.15** Док-шоу. **15.45** «Забывая мелодию для флейты». 1-я и 2-я с. **18.30** «Ищички». Х/ф. **20.20** А.Пугачева, Ф.

У турму – на экскурсію

«Я не хачу сюды патрапіць!» — аднадушна вырашылі мінскія дзяўчаты, наведваючы з экскурсіяй Гомельскую жаночую калонію.

«Падарожжа» за краты для 23 дзяўчынак ва ўзросце ад 12-ці да 17-ці гадоў наладзіла камісія па справах непаўналетніх Мінскага райвыканкама. На экскурсію павезлі тых, каго называюць «цяжкімі падлеткамі».

Экскурсанткі пазнаёміліся з умовамі жыцця і працы ў Гомельскай калоніі, паразмаўлялі з жанчынамі, што адбываюць тут пакаранне. Больш за ўсё дзяўчынак уразіў штрафны ізалятар, дзе вельмі жорсткія ўмовы ўтрымання. Афіцэры, што працуюць у калоніі, распавялі, што на 1.300 месцаў тут прыходзіцца больш за тры тысячы зняволеных, таму ложкаў на ўсіх не хапае. Тым, хто толькі паступіў у калонію, даводзіцца больш за паўгода спаць на матрацах на падлозе, пакуль не вызваліцца нейкі ложка.

Міхась КАРПОВІЧ

На здымках: «гаспадары» турмы і гасці.

Міліцэйская форма дапамагала рабаваць

У Беларусі выкрыта банда рэцыдывістаў, якія рабавалі кватэры заможных людзей.

Міліцэйская форма служыла маскай рабаўнікам, якія, усыпляючы пільнасць гаспадароў сваім знешнім выглядам, пранікалі ў кватэры заможных людзей у буйнейшых гарадах Беларусі. Ядро банды складалі рэцыдывісты з Оршы. Увайшоўшы ў кватэру, бандыты завяршалі свой міліцэйскі маскарэд і без цырымоніяў забіралі грошы і каштоўнасці. Як высветлілася ў часе следства, некаторыя з пацярпелых захоўвалі дома дзесяткі тысяч долараў ЗША.

БелаПАН

Вандалы на могілках

У райцэнтры Астравец Гродзенскай вобласці ўчынены акт вандалізму.

На гарадскіх могілках невядомымі асобамі былі пашкоджаны надмагільныя помнікі на 35 магілах і з 11 магіл вырваны крыжы. Па гэтым злачынным факце ўзбуджана крымінальная справа.

БелаПАН

СУБОТА

14 ЛІСТАПАДА

БТ 07.00 Добroe утро, Беларусь! 08.00 «Возможно, они сошли с ума». 08.30 Континент. 08.45 Потребительская корзина. 09.00 Новости. 09.10 «Кукольный дом». Х/ф. 10.45 Здоровье. 11.10 Столица. 11.35 Сущность. 12.05 «Все нормально, мам!» 12.40 Око. 13.00 Познай себя. 13.25 «Тайна тайн». 14.20 Телеспорт. 15.00 Новости. 15.10 «Все мы родом из детства». 16.05 Вершина мира. 16.30 «Это моя работа». 17.00 «Освободите Вилли». Х/ф. 18.50 «Песню берите с собой». 19.40 Из достоверных источников. 20.05 «Карамболь». 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.40 «Нежная Лорейн». Х/ф. 23.10 Белорусский хит-парад. 23.25 Третий тайм. 23.45 Видимо-невидимо.

ОРТ 07.00 «Шестой». Х/ф. 08.20 Мультфильм. 08.45 Слово пастыря. 09.00, 14.00, 17.00, 23.00 Новости. 09.15 Домашняя библиотека. 09.35 «Чердачок братьев Пилотов». 10.10 «Утренняя почта». 10.45 «Каламбур». 11.20 Смак.

11.40 «Музыка русской живописи». 12.05 «Дядя Степа-милиционер». 12.30 «Это случилось в милиции». Х/ф. 13.55, 01.30 Программа передач. 14.15 «Цивилизация». 14.45 В мире животных. 15.30 Песня-98. 16.15 Как это было. 17.20 «Золотая лихорадка». 17.55 «Ералаш». 18.15 «Петровка, 38». Х/ф. 20.00 Время. 20.40 Погода. 20.50 «Секретные материалы». 22.30 Служба спасения. 23.20 «Невинный». Х/ф.

РОССИЯ 07.00 Мультфильм. 07.20 «Собачье счастье». Х/ф. 08.30 Мультфильмы. 09.00 Добroe утро, страна. 09.50 «Сто к одному». 10.30 Любовь с первого взгляда. 11.00 Подиум д'арт. 11.30 Домашние хлопоты с Н.Варлей. 12.00 «Неделя в Санта-Барбаре». 13.00, 19.00 Вести. 13.30 «Марина рожа». 14.00 50 x 50. 15.10 «Закон и порядок». 16.00 «Стар» и «Млад». 17.00 Моя семья. 18.00 «Малиновки звон». 19.30 Добрый вечер. 20.15 Творческий вечер композитора И.Крутого. 22.50 «Жажда страсти». Х/ф. 00.10 Тяжелая атлетика. Чемпионат мира. 01.10 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА 09.00, 20.50, 23.20 Программа пе-

редач. 09.10 «Читая Библию». 09.20 Книжный клад. 09.35 «Лидия». Х/ф. 11.10 «Даль говорящая, вернись». 11.40 «Наобум». 12.05 Откуда музыка берется? 12.20, 13.45 «Дорогая Елена Сергеевна». Спектакль. 13.29, 20.59 Азбука. 13.30, 21.00 Новости культуры. 14.45 Международное обозрение. 15.25 «Нобелевские лауреаты». 16.05 «Путешествия по выставке». 16.30 Очевидное — невероятное. 17.00 Новости. 17.05 «2003». 17.10 «Тайны портретного фойе». 17.35 Д.Хворостовский в «Новой опере». 18.05 «Очень вас всех люблю». Д/ф. 19.35 Чудо-сказка. 19.50 А.С.Пушкин. «Медный всадник». 20.25 «Вокзал мечты». 21.20 «Негаснущие звезды». 21.45 «Дети Ванюшина». Х/ф.

НТВ 07.00 «Необычайные приключения доктора Дулиттла». 07.25 «Комиссар полиции обвиняет». Х/ф. 09.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня. 09.30 «Чистосердечное признание». 09.30 «Пойми меня». 10.00 «Легенда о затерянном городе». Х/ф. 11.15 Профессия — репортер. 11.30 Катастрофы. 12.00 Российский хоккей на НТВ. «Крылья Советов» (Москва) — «Амур» (Хабаровск).

А если это любовь?

Американская 36-летняя учительница начальных классов Мэри Кей Летурно, два года назад посаженная в тюрьму Такомы (штат Вашингтон) на 7,5 лет за «совращение» своего в то время тринадцатилетнего ученика, стала там матерью — во второй раз.

Папа обеих ее дочек — тот самый ученик, которому уже исполнилось 15 лет. Бывшая учительница и ее «жертва» уверяют, что их связывают отношения искренней любви друг к другу. Мэри продолжала встречаться со своим учеником во время побывок, на которые ее отпускало тюремное начальство.

Не переводятся умельцы в Америке

Казалось бы, на бензоаправках США, где все делают компьютеры, нет никакой возможности для жульничества.

Но нашлись-таки местные «кулибины-электронщики», которые научились «дрессировать» даже компьютерную технику. Наивные клиенты бензоколонки «Мепко» в городе Саутгейте, что в Калифорнии, долгое время роптали на регулировку двигателей своих автомобилей — уж больно аппетит у них запредельный. Что только они ни делали — ничего не помогало. Пока этим феноменом не занялась полиция. То, что «Мепко» постоянно не доливают, выяснили быстро. Но почему? Вот тут-то пришлось здорово поломать голову. Пока не докопались до компьютерного чипа, автоматически дозирующего подачу топлива. Чип «хитрил». В результате микроскопическая штука принесла четырем операторам АЗС «навар» в один миллион долларов.

Берегите не карманы, а «мобильники»

Знаменитые на всю Африку уличные воришки Кот-д'Ивуара нашли новый и довольно перспективный вид криминальной занятости.

Они теперь не по карманам шарят, а выхватывают у прохожих сотовые телефоны, чтобы затем перепродать «дорогую игрушку». Излюбленный прием преступников — отвлечь внимание человека, например, предложив ему какой-нибудь сувенир, и выхватить «мобильник». Фирмы, торгующие сотовыми телефонами, пребывают в панике. Шутка ли — ежедневно воруют порядка 200 телефонов. Всего же за два года «мобилизации» Кот-д'Ивуара компании продали свыше 85 тысяч «мобильников». В основном — чиновникам, бизнесменам и... проституткам. А теперь у фирм появился серьезный конкурент — воры предлагают «мобильники» всего за 30—50 тысяч африканских франков (50—80 долларов). Почти в 10 раз дешевле!

Молоко важнее ордена

Тревор Джонс, 69-летний разносчик молока из Уэльса, отказался получить из рук королевы Елизаветы II присужденный ему знак высшего отличия перед родиной — Орден Британской империи.

Представителю Букингемского дворца мистер Джонс заявил, что его поездка в столицу «приведет к тому, что десятки людей останутся без молока, а такого даже представить себе невозможно». «Королева — приятная дама, но награду я уж лучше получу дома», — добавил этот добросовестный труженик, который разносит молоко уже 50 лет, начиная свой рабочий день в 3 часа утра. Ордена он удостоен «за неустанный труд».

Первый и единственный

Канадец Трой Хертьюбиз стал лауреатом пародийной «Нобелевской премии», присуждаемой Гарвардским университетом за «изобретение, которое ни в коем случае не должно быть внедрено в производство». Он изготовил «скафандр, делающий человека неуязвимым для гризли», североамериканского бурого медведя.

Не ной на работе!

41-летний англичанин Уильям Миллер уволен с работы за то, что «всегда пребывает в дурном настроении, чем оказывает депрессивное влияние на своих коллег».

В приказе директора британской компании «Уайлд-лайф траст» Питера Квеста также говорится: «У любого человека может быть неважное настроение, но негативный эффект от общения сотрудников фирмы с вечным нытиком мистером Миллером уже выразился в снижении наших производственных показателей».

По сообщениям информационных агентств и материалам зарубежной прессы

НЯДЗЕЛЯ

15 ЛІСТАПАДА

БТ 07.00 Добroe утро, Беларусь! 08.00 «Возможно, они сошли с ума». 08.30 Сделано в Беларуси. 08.45 Потребительская корзина. 09.00 Новости. 09.15 «Все дело в шляпе». 09.40 «Я рисую». 10.00 Турбоектив. 10.25 «Все нормально, мам!» 11.00 Арсенал. 11.25 Белорусский дом. 11.55 Певческое поле. 12.15 Дерево жизни. 12.40 Олимп. 13.00 «Суперчемпионы спорта. Майк Тайсон». Д/ф. 13.55 Сельчане. 14.25 III Международный фестиваль народной музыки «Звенят чимбалы и гармонь». Оркестр народных инструментов «Копыльские дудари». 15.00 Новости. 15.15 Бон тон. 15.45 Баскетбол. Чемпионат Беларуси. «Гомельские рыси» (Гомель) — «Гродно-93» (Гродно). 16.25 АРТ-клуб. 17.05 Зорная ростань. 17.45 «Мое дело — телечье». Х/ф. 19.15 Теле-навигатор. 19.40 Колыбельная. 20.00 Резонанс. 20.50 «Телебарометр». 21.05 Стадион. 21.30 «Слишком красивая для тебя». Х/ф. 23.05 Премьера песни. 23.20 Бархатный сезон.

ОРТ 07.00 «Сыщик петербургской полиции».

Х/ф. 08.30, 15.35 «Дисней-клуб». 09.00, 14.00, 17.00, 23.35 Новости. 09.15 «Непутевые заметки». 09.30 Пока все дома. 10.10 Утренняя звезда. 11.00 Армейский магазин. 11.30 Играй, гармонь любимая! 11.55 Крестьянские ведомости. 12.25 «Все путешествия команды Кусто». 13.20 Смехопанорама. 14.15 Клуб путешественников. 15.05 Футбольное обозрение. 16.30 «Помню... люблю...» 17.15 «Колесо истории». 18.00, 20.55 Погода. 18.05 «Ералаш». 18.20 «Огарева, 6». Х/ф. 19.55 Кинофигура. 20.00 Время и мы. 21.00 «Между ангелом и бесом». Х/ф. 23.05 «Абажур». 23.55 «Базис-3». Х/ф. 00.50 Программа передач.

РОССИЯ 07.00 «Сказка о золотом петушке». 07.30 Служу Отечеству. 08.00 Мультфильм. 08.30 Почта РТР. 08.55, 00.00 Прогноз погоды. 09.00 Добroe утро, страна. 09.30 Сам себе режиссер. 10.00 «Аншлаг». 10.30 «Городок». 11.00 Русское лото. 11.40 Мир книг с Л.Куравлевым. 12.00 «Неделя в Санта-Барбаре». 13.00 Вести. 13.30 Федерация. 14.10 Парламентский час. 16.00 Диалоги о животных. 17.00 Старая квартира. 18.15

Совершенно секретно. 19.00 Зеркало. 19.55 «Простодушный». Х/ф. 21.40 «Непутевые заметки». 22.35 Дежурная часть. 23.00 Тяжелая атлетика. Чемпионат мира.

КУЛЬТУРА 09.00 Программа передач. 09.05 Погода. 09.10 «Читая Библию». 09.20 Консилиум. 09.45 «Принцессы на горошине». Х/ф. 11.15, 12.15, 13.45 Дж. Верди. «Аида». 13.29, 20.59 Азбука. 13.30, 21.00 Новости культуры. 14.25 Телесуфлер. 14.40 «Прощай, СССР-1». Д/ф. 15.40 «Путешествия по выставке». 16.05 Положение вещей. 17.00 Новости. 17.05 «2003». 17.10 Блеф-клуб. 17.45 Про фото. 18.10 «Художник Борис Заборов». Д/ф. 19.05 Чудо-сказка. 19.20 «С потолка». 19.45 Детский мир. 20.10 И джаз, и песня, и любовь... 21.15 Клара Новикова. «Я смеюсь, чтоб не заплакать». 22.00 «Изгой». Х/ф.

НТВ 07.00 «Необычайные приключения доктора Дулиттла». 07.25 «Не может быть!» Х/ф. 09.00, 11.00, 15.00, 18.00 Сегодня. 09.15 Вось Жванецкий. 09.45 Устами младенца. 10.15 Жизнь замечательных зверей. 10.45 Впрок. 11.15 Большие деньги. 11.40 «Бездручный». Х/ф.

14.30 Своя игра. 15.15 «Ключи от фор-та Байар». 17.00 Итоги. Предисловие. 17.30 «Джеймс Бонд — агент 007». «Король «Лунный гонимый». 19.45 Куклы. 20.00 Итоги. 21.00 «Ее звали Никита». Х/ф. 22.00 Итоги. Ночной разговор. 22.30 «Время падения». Х/ф.

НАШЕ КИНО 09.00 «Кощей бессмертный». 10.05 «Гарантирую жизнь». 11.35 «Вертикаль». 12.50 «Кто войдет в последний вагон...» 14.15 «Последняя реликвия». 15.45 «Какие наши годы!» 17.00 «Консультант по эпохе». 17.30 «Пощечина». 19.00 «Берегите женщин». 2 серии. 21.05 «Отражение». 22.40 Завтра в программе.

МИР КИНО 09.30 Сегодня в программе. 09.35, 17.10 «Вторая возможность». 3-я и 4-я с. Д-13. 10.20 Сделано в Голливуде. 10.45 «Злая сила». Д-17. 12.45 «Весь огромный мир». Д-13. 14.40 «Подарок для Сары». Д-13. 15.25 Крупный план. Чарли Шин. 15.45 «Горячие головы». Д-13. 18.00 «Горячие головы-2». Д-13. 19.25 «Эль Сид». Д-13. 22.25 «Умелеть молодым». Д-17. 00.10 «Мотор!». Д-17.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ 08.00 Спортконтент. 08.30, 11.15 Азбука. 08.55 Футбол. Чемпионат Испании. 11.00 Новости. 11.50 Хоккей. Чемпионат России. «Динамо» - ЦСКА. 14.30 Новости. 14.45 Шахматное обозрение. 15.25 Футбол. Чемпионат Италии. 17.20 «Золотой фонд». 18.15 Хоккей. Чемпионат НХЛ. «Монреаль Канадиенс» - «Эдмонтон Ойлерз». 20.30 Еще неделя позади... 21.00 Программа передач. 21.05 Автоспорт. 22.00 Конный спорт. 23.00 Новости. 23.10 Мировые рекорды в экстремальных видах спорта.

МУЗЫКА ДЕНЬ ЗАРУБЕЖНОЙ МУЗЫКИ 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00 Музыка из-за бугра.

8-Й КАНАЛ 15.00 Программа с Риком Реннером. 15.30 Музыкальная программа. 16.00 «Макс и жестящик». Х/ф. 18.00 «Проклятия Винни Пуха». 18.30 Деер Purple. 19.45 «Астероид». 2-я с. 21.15 Вечерница. 21.30 Новости «К-видео». 22.00 Воскресный фильм.